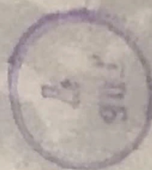
Κ. ΤΟΠΧΑΡΑ

ΒΙΒΛΙΟ
ΤΙΣ ΕΛΙΝΙΚΙΣ ΓΛΟΣΑΣ

ΓΡΑΜΑΤΙΚΙ
ΚΕ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΟΤΟ

Ροςτοφ-Ντον
ΕΚΔΟΤΙΚΟ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ“
1933

Κ. ΤΟΠΧΑΡΑ.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΙΣ ΕΛΙΝΙΚΙΣ ΓΛΟΣΑΣ

ΓΡΑΜΑΤΙΚΙ ΚΕ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΣΚΟΛΙΟ

ΠΡΟΤΟ ΜΕΡΟΣ

1-ος κε 2-ος ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Κατα το επικιρομενο αντιστιχο σταθεροπιιμενο ροςικο

Επικιροθικε απτο διεφθιντι τυ Β. Κ. ΚραιΟΝΟ

ΡΟΣΤΟΦ-ΝΤΟΝ
ΕΚΔΟΤΙΚΟ «ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ»
1933

Гос.
Публичная
библиотека
в
Ленинграде

§ 1. Πρότασι.

Γίμναζμα 1. Διαβάστε τί γραφι για το πεδι, τί για το κορίτσι κε τί για τι μιτέρα. Αντιγράπστε αφτο πυ λέγι για τι μιτέρα.

Το κορίτσι γράφι.

Το πεδί διαβάζι.

Ι μιτέρα ράβι

Γίμναζμα 2. Στιν αρχι αντιγράπστε όσα γράφι για τα πυλια κε ίστερα όσα γράφι για τα ζόα.

Ι φονες τον πυλιον κε τον ζόον

Ι όρνιθα κακανίζι. Το άλογο χρεμετίζι. Ο σκίλος γαβγίζι. Ι κορόνα κράζι. Ι γάτα μιαυλίζι. Το αιδόνι κελαδι· Ι αγελάδα μυνκρίζι. Το πρόβατο βελάζι.

Γίμναζμα 3. Σκεφτίτε για τιν αλεπυ κε πέςτε τιν ςκέπςι-ςας με λέκςες. Γράπςτε τι ςκέπςι-ςας. Αρχίςτε με μεγάλο γράμα κε ςτο τέλος βάλτε τελία. Πέςτε κε άλι κάπια ςκέπςι για τιν αλεπυ. Γράπςτε κε τι δέφτερι αφτι ςκέπςι.

Γίμναζμα 4. Διαβάςτε τί γράφι για **το χαπςι, το ςκυλίκι, τιν κορόνα, τον ποντικο, το φίδι, τον ζίζικα, το περιςτέρι.**

Πός απο ένα μέρος πάνε ςε άλο.

Το χαπςι κολιμπα. Το ςκυλίκι έρπι. Ι κορόνα πετα. Ο ποντικος τρέχι. Το φίδι έρπι. Ο ζίζικας πιδα. Το περιςτέρι πετα.

Κςεχοριςτι κςετελιομένι ςκέπςι, πυ εκφράζετε με λέκςες, ονομάζετε πρόταςι.

Γίμναζμα 5. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε εκι, όπυ ίνε ι τελίες, βάλτε τις λέκςες πυ χριάζυντε για να ςχιματιςτι πρόταςι. Στο τέλος τις πρόταςις βάλτε τελία.

Τί κάνυμε.

Με τι βελόνι ράβυμε
Με το ακςινάρι . . .
Με τιν πένα . . . .
Με τι ςκύπα . . . .
Με το αλέτρι . . .
Με το πριόνι . . .
Με το μαχέρι . . .
Με το χυλιάρι. . .
Με τι βύρτςα . . .
Με το ποτιςτίρι . . .

(ςκίζυμε, οργόνυμε, τρόγυμε, ςκυπίζυμε, καθαρίζυμε, κόβυμε, γράφυμε, ποτίζυμε.)

Γίμναξμα 6. α) Διαβάστε όλες τις πρότασες, πυ λένε για το χινόπορο κε ίστερα όλες τις πρότασες, πυ λένε για το χιμόνα. Βρέστε κε διαβάστε τις πρότασες πυ λένε για το βορια, ίστερα τιν πρότασι πυ λέγι γ'α τι βροχι, τυς κάμπυς, τιν πάχνι, τι γι, τι σάνκα, το ποτάμι κε το αιδόνι.

β) Αντιγράπστε τιν πρότασι πυ λέγι για το βορια, τιν πάχνι, τι γι, τι σάνκα.

Χινόπορο	Χιμόνας
Γιμνι ι κάμπι	Ι σάνκα τρίζι.
Ιγρι ι γι.	Το ποτάμι σιοπα.
Ι βροχι πέφτι.	Ι πάχνι λάμπι.
Το αιδόνι φέβγι.	Ο βοριας περνα.

Γίμναξμα 7. Αντιγράπστε τις πρότασες με τι σιρα τον ικόνον.

Ο πατέρας διαβάζι εφιμερίδα

Ι μιτέρα καθαρίζι τα παράθιρα

Ι Νίνα κανι γρια απο χιόνι.

Γίμναζμα 8. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε στο μέρος τον τριον τελιον βάλτε τις χριαζύμενες λέκςες. Στο τέλος τις πρότασις βάλτε τελία.

Με τι κάνυνε τις διάφορες δυλιες.

Τα ςανίδια πριονίζυνε με το πριόνι. Τα ρύχα καθαρίζυνε με τι... Το πςομι κόβυνε με το... Τιν αβλι ςκυπίζυνε με τι... Τα κςίλα ςκίζυνε με το... Τι ςύπα τρόγυνε με το... Τι γι οργόνυνε με το...

(αλέτρι, ςκύπα, χυλιάρι, ακςινάρι, μαχέρι, βύρτςα).

Γίμναζμα 9. Διαβάςτε το διίγιμα. Ιςτερα απο κάθε πρόταςι κάντε μια μικρι πάπςι. Απο το διίγιμα αντιγράπςτε τις πρότασες με τιν ακόλυθι ςιρα: πρότα τις πρότασες πυ έχυνε διο λέκςες, ίςτερα εκίνες, πυ έχυνε τρις λέκςες, κατόπιν όςες έχυνε τέςερις, αργότερα εκίνες πυ έχυνε πέντε κε τελεφτέα όςες έχυνε έκςι λέκςες.

Χιμόνας.

Τόρα ο ίλιος λίγο ζεςτένι. Πάγοςε το ποτάμι. Παντυ αςπρίζι χιόνι. Κρέμυντε κρυςταλίδες. Ολι φορέςανε ζεςτα φορέματα. Φιςα κρίος αγέρας. Χτες όλι μέρα χιόνιζε ακατάπαφτα. Πολα πεδια κάνανε άνθροπο απο χιόνι.

Γίμναξμα 10. Αντιγράπςτε πρότα τις πρότασες, πυ λένε για το χιμόνα κε κατόπιν τις πρότασες, πυ λένε για το καλοκέρι.

Ο ίλιος κέι δινατα. Τα πεδία ποτίζυνε τον κίπο. Φισα παγερος αγέρας. Τα ποτάμια σκεπαστίκανε απο πάγο. Στον κάμπο μαζέβυνε τα σπαρτα. Απο το δρόμο περνύνε πολα αμάξια φορτομένα. Όλο ψιλα πετα κε κελαδι ο κορυδαλος. Πίγαμε στο δασος να μαζέψυμε μανιτάρια. Το χιόνι σκέπασε τι γι.

Γίμναξμα 11. Αντιγράπςτε πρότα τις πρότασες πυ λένε για το εργοςτάςιο κε ίςτερα τις πρότασες πυ λένε για το κολχοζ.

Στο κολχοζ φέρανε τράχτορ. Ι εργάτες ςτέκυντε κοντα ςτα τεζιάκια. Προι πολι φόνακςε ι ςιρίνα. Στον κολχόζικο κάμπο δεν ίνε ςίνορα. Ενορις τιν άνικςι άρχιςε ι ςπορα. Στο εργοςτάςιο κάνυνε μιχανες. Στο κολχοζ τα χόματα ίνε χινα. Πρόθιμα όλι βγίκανε να οργόςυνε τα χοράφια.

Το τσεχ τυ χιτιρίυ βραβέφτικε για τι μαχιτικι δυλια.

Γίμναζμα 12. Διαβάςτε το παρακάτο δίιγιμα. Ιςτερα απο κάθε πρόταςι κάντε πάπςι. Αντιγράπςτε τις πρόταςες πυ λένε για το χιόνι, το φίλακα, τα γένια τυ φίλακα.

Χιμονιάτικι νίχτα.

Σκοτινι νίχτα. Σίνεφα πολα ςτον υρανο. Αςπρο χιόνι τριγίρο παντυ. Βονκα ο βοριας ςτι χιμονιάτικι νίχτα. Κριόνι ο φίλακας. Ο αγέρας μανιομένος φιςα ολόγιρά-τυ. Απο τιν παγονια αςπρίςανε τα γένια τυ φίλακα.

Γίμναζμα 13. Σχιματίςτε δίιγιμα ο «Νίκος χάθικε ςτο δάςος», πρότα προφορικα κε κατόπιν γραφτα. Κάθε πρόταςι αρχίςτε με τις δομένες εδο λέκςες. Στο τέλος κάθε πρότας ις βάλτε τελία.

Μια φορα ο Νίκος... Εχαςε... Πολιν κερο... Αρχιςε... Ακυςε τις φονες... Επλιςίαςε ςτο μέρος... Τον οδίγιςε...

Γίμναζμα 14. Στα παρακάτο διο διιγιματάκια ι πρόταςες ίνε ανακατομένες. Αντιγράπςτε τις πρόταςες αφτες τιυτοτρόπος όςτε να αποτελέςυνε ςινεχι λόγο.

1.

Ιςτερα τον εβρέκςανε με το νερο.
Κατρακιλύςανε απο το λοφίςκο.
Ι Ελένι κε ι Σοφία κάνανε λοφίςκο.

2.

Απο τότε φοβύμε τις γίδες.
Μόλις πρόκανα να φίγο.
Μια φορα όρμιςε πάνο-μυ μια γίδα.

Γίμναξμα 15. Διαβάςτε τις ακόλυθες τρις πρότα-ςες. Σε πια λέκςι χαμιλόνετε ι φονι: στην πρότι πρότας ι; στι δέφτερι; στιν τρίτι;

Αντιγράπςτε κε τις τρις αφτες πρότασες κε στιν καθεμια ιπογραμίςτε τι λέκςι, στιν οπία χαμιλόνετε ι φονι.

Ι μαμα δυλέβι στι φάμπρικα ιφάντρα.
Ι μαμα δυλέβι στι φάμπρικα.
Ι μαμα δυλέβι.

Γίμναξμα 16. Οπος κε το προιγύμενο.

Οργόνυμε τι γι με το τράχτορο
Οργόνυμε τι γι.
Οργόνυμε.

Γίμναζμα 17. Αντιγράπστε τις ακόλυθες πρότασες κε στιν καθεμια απο αφτες ιπογραμίστε τι λέξι κοντα στιν οπία χαμιλόνυμε τι φονι, όταν διαβάζυμε.

Το αεροπλάνο θοριβι. Το αεροπλάνο θοριβι πσιλα. Το αεροπλάνο θοριβι πσιλα στον υρανο.

Ο Κόστας αρόστισε. Ο Κόστας αρόστισε χτες. Ο Κόστας αρόστισε χτες τι νίχτα.

Γίμναζμα 18. Οπος κε το προιγύμενο.

Τα πεδια πάνε. Τα πεδια πάνε στο σκολιο. Τα πεδια πάνε στο σκολιο να μάθυνε.

Το ποτάμι πάγοσε. Το ποτάμι πάγοσε χτες. Το ποτάμι πάγοσε χτες τι νίχτα.

Το τρένο σταμάτισε. Το τρένο σταμάτισε μακρια. Το τρένο σταμάτισε μακρια απο το σταθμο.

Στο τέλος τις πρότασις ι φονι χαμιλόνετε κε γίνετε πάπσι. Αφτο στι γραφι σιμιόνυμε με τιν τελία.

§ 2 Ι ένοσι τον λέξεον στιν πρότασι.

Γίμναζμα 19. Ενόστε τις λέξες όπος ενόνυμε τις λέξες τυ πρότυ παραδίγματος.

Μαχιτικο εργοστάσιο. Μαχιτικια... Μαχιτικος... (δυλια, εργάτις, εργοστάσιο).

Κολχόζικος... Κολχόζικι... Κολχόζικο...
(καπνος, γι, κλυπ).

Δικός-μας... Δικί-μας... Δικό-μας...
(ςκολιο, κίπος, παράδοςι).

Κινος... Κινι... Κινο...
(δυλ'α, κόπος, έργο).

Γίμναξμα 20. Ενόςτε ςοςτα τι μια λέξι με τιν άλι για να βγι πρότασι.

Ν ά π ό ς: Το εργοςτάςιο δυλέβι.
Τα εργοςτάςια... Ι κολχόζνικι... Ο χτίςτις...
(οργόνυν, χτίζι, δυλέβυνε).

Εγο... Εςι... Εκίνος... Εμις... Εςις... Εκίνι...
(διαβάζυμε, διαβάζυνε, διαβάζετε, διαβάζις, διαβάζο, διαβάζι).

Ι πιονέρκα... Το οχτοβρόπυλο... Ι κομςομόλι...
(βοιθύςε, βοιθύςανε).

Γίμναξμα 21. Ενόςτε τις λέξεις τι μια με τιν άλι όπος απετι ι ένια. Κιτάξτε, πος αλάζυνε ι κατάλιξες τον λέξεον.

Ν ά π ό ς: Ιμυνα στο εργοςτάςιο.
Ιμυνα ςτο.. Ι μιχανές τυ... **(εργοςτάςιυ)**
Ετιμαζόμαςτε ςτα... Αγαπο το... **(μάθιμα)**
Τρέχι ο... Πλιςίαςα ςτον... **(ποταμος)**

Φέρανε... Ι ακςία τον... **(μιχανι).**
Ερχετε ο... Τα διβλία τυ... **(πατερας)**

Γίμναςμα 22. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε ςτι θέςι τον τελιον βάλτε λέκςες ςτιν πρόταςι ανάλογα με τις ερότιςες. Στιν αντιγραφι παραλίπςτε τις ερότιςες.

Χιμόνας.

Ο δρόμος ςκεπάςτικε απο... **(απο τί;)**
Ολι φορέςανε ζεςτα... **(με τί;)**
Ι εργάτες έρχοντε... **(με τί;)**
Ι μαμα δίνι χόρτα ςτιν... **ςε (πιαν;)**
Ο ποταμος ςκεπάςτικε απο... **(απο τί)**
(χιόνι, ρύχα, αφτοκίνιτο, αγελάδα, πάγο).

Γίμναςμα 23. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε τις λέκςες πυ ίνε ςτιν παρένθεςι αλάκςτε όπος χριάζετε.

Ο μαχιτις.

Ο Αλκις δίλοςε ότι γίνετε... **(μαχιτις)**
Ο Αλκις εχτελι τα χρέι τυ... **(μαχιτις)**
Ι μιχανι τυ... **(ανκις)** πάντοτε λάμπι
Ο Αλκις κςέρι τιν ακςία τις... **(μιχανι)**
Ι εργάτες κάνυνε άμιλα με τον... **(Αλκις)**

§ 3. Μεγάλο (κεφαλέο) γράμα στα ονόματα.

Γίμναζμα 24. Τις λέκσες πυ ίνε γραμένες κάτο απο τα πορτρέτα αντιγράπστε στα τετράδιά-σας. Με τί γράμα πρέπι να γράπσετε το όνομά-σας, το όνομα τυ πατέρα κε το επίθετό-σας;

Βλατίμιρ Ιλιτζ Λένιν·

Ιοσιφ Βισαριόνοβιτζ Στάλιν.

Γίμναζμα 25. Σιμπλιρόστε τις παρακάτο πρότασες. Στι θέσι τον τελιον βάλτε όνομα, πατρόνιμο κε επίθετο όπος κάνυμε στο πρότο παράδιγμα.

Ο πατέρας-μυ ονομάζετε Γιόργος Χαραλάμπυ Χτενας. Ι μιτέρα-μυ ονομάζετε... Ο πάπος-μυ ονομάζετε... Ι γιαγιά-μυ ονομάζετε... Ο αδελφός-μυ ονομάζετε... Ι αδελφί-μυ ονομάζετε...

Το όνομα, το πατρονιμικο κε το επίθετο γράφοντε με μεγάλα γράματα.

Γίμναζμα 26. Γράπστε πρότα τα ονόματα τον αγοριον κε κατόπιν τα ονόματα τον κοριτσιον. Αν κάπιο μεγάλο (κεφαλέο) γράμα δεν θα βγι καλα, κσαναγράπστε-το κάμποσες φορες.

Λίλα, Λ, Λ, Λ, Άνα, Α, Α, Α.
Μαρία, Αλέκος, Σόνια, Όλγα, Δίμος.
Ελένι, Ζίνα, Ηλίας, Νίνα, Νίκι,
Κόστας, Ιρίνι, Σάφο, Ζοι, Πέτρος.
Χάρις, Χ, Χ, Χ, Φότις, Φ, Φ, Φ.
Τάκις, Δόρα, Βάλια, Νίκος
Βέρα, Ελπίδα, Δέσπο, Πάβλος, Κιμ
Γόγος, Στέλα, Αθινα, Φανι, Σάρα,
Στάθις, Μίλτος, Γιόργος.

Γόγος, Στέλα, Αθινα, Φανι, Σάρα,
Στάθις, Μίλτος, Γιόργος.

Γίμναζμα 27. Σιμπλιρόστε τα ακόλουθο με ονόματα κε επίθετα.

Σίμερα επιςτατύνε ο Νίκος Καπνας κε ο... Καθαρα ίνε τα τετράδια τυ Πέτρυ, τυ Αλκι, τις Δέςπος, τις Ζίνας κε τις... Σίμερα αργίςανε στο μάθιμα ο Βάςος Ζαρυδας κε ο... Αβριο θα επιςτατίςυνε ι Νίκι Τςίνκυ κε ο... Εκλέκςαμε στι ςανιταρικί επιτροπι τον Πάβλο Κςανθόπυλο κε τιν... Τον τελεφτέο αριθμο τις εφιμερίδας τυ τίχυ βγάλανε ο Γιόργος Χτενας, ι Βέρα Τςυχνικα κε ο...

Γίμναςμα 28. Γράπςτε πρότα τα ονόματα τον πολιτιον, ίςτερα τον χοριον, κατόπιν τον ποταμον.

Ι πολιτία Μόςχα, το χοριο Βίτιζοφ, το ποτάμι Βόλγας, ι πολιτία Βατυμ, ο ποταμος Κυπαν, ι πολιτία Λενινκρατ, το χοριο Τάκβα, ο ποταμος Δνίπερος, ι πολιτία Ροςτοφ, το χοριο Γόρκι, ο ποταμος Δον, ι πολιτια Νοβοροςιςκ, ι πολιτία Τυαπςε, το χοριο Αχαλςιον, ι πολιτία Τιφλίδα, ο ποταμος Κίρος, ι πολιτία Συχυμ, το χοριο Τςεπελ, ι πολιτία Καλίνιν.

Ι ονομαςίες τον πολιτιον, τον χοριον κε τον ποταμον γράφοντε με μεγάλο γράμα.

Γίμναςμα 29. Γράπςτε πρότα τις ονομαςίες τον κολχοζίον κε έπιτα τις ονομαςίες τον εργοςταςίον.

Το εργοστάσιο «Ισκρα», το κολχοζ «Κόκινι Σιμέα», το κολχοζ «Εμπρος», το εργοστάσιο «Σερπ ι μόλοτ», το κολχοζ «Ριζοσπάστις», το εργοστάσιο «Δινάμο», το κολχοζ «Υτάρνικος».

Γίμναξμα 30. Αντιγράπστε τα παρακάτο κε βάλτε στι θέσι τον τελιον ονομασίες.

Ζύμε στιν πολιτία (στο χοριο)...
Απο μας περνα το ποτάμι...
Οχι μακρια απο μας ίνε ι πολιτία...
το χοριο...

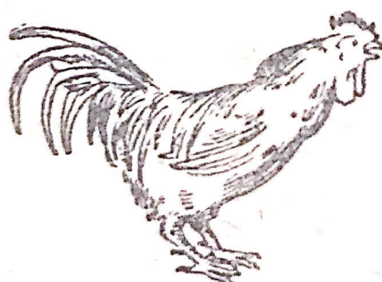
Γίμναξμα 31. Γράπστε πρότα τα ονόματα τον αγελάδον κε κατόπιν τον σκιλιον.

Αράπις, Περιστέρα, Μύργος, Πιστος, Συμαδία, Λαμπροφόρα, Μετακσία, Φλόρα, Γαλαφόρα, Κυντύρα, Θαλασία, Φίλακς, Ασλαν.

Ι οναμασίες τον ζόον επίσις γράφοντε με κεφαλέο γράμα.

§ 4. Ι σιλαβι κε ι μεταφορα τον λέκσεον.

Κυ-κυ! Κα-κα-κα! Κυ-κυ-ρι-κυ! Κρα!

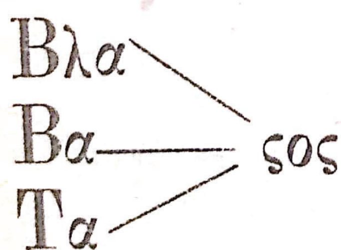
Γίμναξμα 32. Πός θα φονάκσετε στο δάσος τι μαμα, όταν αφτι ίνε μακρια απο σας; Τα κομάτια τις λέκσις μετρίςτε με το χέρι. Πός θα φονάκσετε τον Γιάνι; Τα κομάτια τις λέκσις μετρίςτε με το χέρι. Κε τον Κόστα; Τιν Ελι; Τον Πέτρο; Τα κομάτια τις λέκις μετρίςτε με το χέρι. Κε πός θα φονάκσετε τιν Ιρίνι; Τιν Αθινα;

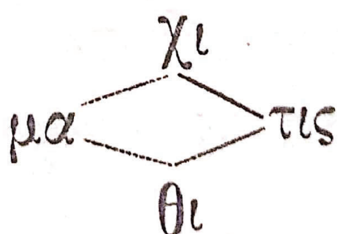
Γίμναξμα 33. Τις λέκσες: **μαμα Ελι, Ζάφο, Βάλια, Νίκος, Δίμος, Τάκις, Μαρίκα. Θανάσις, Κοστάκις, Ελένι, Ανθινα,** αντιγράπςτε. Στιν αντιγραφι όμος χορίςτε τις λέκσες αφτες σε σιλαβες με γραμες.

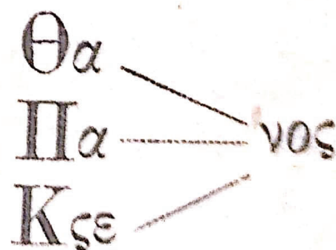
Ν ά π ο ς: Μα - μα, Ε - λι, Α - θι - να.

Ι λέκσες αποτελύντε απο κομάτια, τις σιλαβες.

Γίμναξμα 34. Ενόςτε τις σιλαβες κε κιτάκςτε πιες λέκσες τιυτοτρόπος σχιματίζοντε. Γράπςτε τις λέκσες αφτες. Χορίςτε τις λέκσες με γραμες σε σιλαβες.

Γίμναξμα 35. Βρέςτε ονόματα τον οπίον ι τελεφτέα σιλαβι να ίνε—**κα,—δα,—κις,—κος.** Βρέςτε ονόματα τον οπίον ι πρότι σιλαβι να ίνε **Πε-,Νι-,Πα-,Κο.**

Γίμναζμα 36. Σιμπλιρόςτε τις ονομαςίες τον πυλιον. Τις ςιλαβες χορίςτε με γραμι.

Πυλια.

Πα - . . .	χε - λι - δό - . . .	. . . τι - νος
Χι - . . .	όρ - νι -	. . . ρι - ςτέ - ρι
Κο - . . .	γε - ρά -	. . . κος

(Κύκος, χελιδόνι, πετινος, πάπια, περιςτέρι, όρνιθα, χίνα, γεράκι, κότα).

Γίμναζμα 37. Στι θέςι τον τελιον βάλτε τιν χριαζύμενι ςιλαβι. Τις ςιλαβες χορίςτε με γραμι.

δα - . . - λος
μι - χα - . . - κος
τρα - χτο - . . - ςτας
ερ - . . . . - τις
χο - . . . . - κος

κολ - χοζ - . . - κος
ο ρο - . . - γας
δυ - . . . - φτις
ρα - . . .
. . . πυ - τςας

(χορικος, εργάτις, ράφτις, παπυτςας, δυλεφτις, τραχτορίςτας, μιχανικος, ορολογας, δάςκαλος, κολχόζνικος).

Γίμναζμα 38. Διαβάςτε το πιματάκι «Το τραγόδι τον Οχτοβρόπυλον» ςιλαβι προς ςιλαβι.

Κάθε ςιλαβι πέςτε κςεχοριςτα. Αντιγράπςτε όλες τις λέκςες πυ έχυνε μια ςιλαβι, κατόπιν όλες τις λέκςες πυ έχυνε διο ςιλαβες κε ίςτερα όςες έχυνε τρις ςιλαβες.

Το τραγύδι τον Οχτοβρόπυλον.

Εν, δίο, τρία.
Εμπρος πεδία.
στον κόζμο όλο
φεδρι εμις μόνο
Εν, δίο τρία
τυ Οχτόβρι πεδία.

Γίμναζμα 39. Αντιγράπστε κάμποσα ονόματα με τέτια σιρα: πρότα όσα έχυνε διο σιλαβες, ίστερα όσα έχυνε τρις κε κατόπιν όσα έχυνε τέσερις.

Γίμναζμα 40. Αντιγράπστε κε χορίστε τις λέξσες σε σιλαβες με μια γραμι.

Βουν τα μοτόρια.
κροτυν τα σφιρια
στι φάπρικα μέσα
θοριβυν τα λυρια.

Τραγύδι άλο
απο αφτο πιο λαμπρο
δεν βρίσκετε πάνο
στον κόζμο αφτο.

Αν ι λέξσι δεν χορι στι σιρα πυ γράφυμε, τότε μια ί κε περισότερες σιλαβες τις λέξσις αφτις μεταφέρυμε στιν άλι σιρα.

Γίμναζμα 41. Αντιγράπστε τα παρακάτο. Δίχστε όμος μέ γραμες πός μπορι να μεταφερθι ι λέχσι απο τι μια σιρα στιν άλι.

Ν ά π ό ς: Σι - τάρι. Σιτά - ρι. Σιτάρι.

Σιτάρι. Χορικος. Κομυνιστις. Πιονέρος. Οχτοβρόπυλο. Αλέτρι. Τράχτορο. Εργοστάσιο. Εργάτις. Φάπρικα. Κομσομόλος. Ράδιο. Κινιματόγραφος. Μαχιτις. Δρεπάνι. Κριθάρι. Αλόνι. Λιχμιτίρι.

§ 5. Ο τόνος στι σιλαβι.

Γίμναζμα 42. Αντιγράπστε τα παρακάτο κε κατόπι διαβάστε - τα. Ιπσόστε τι φονί-σας στι σιλαβι πυ έχι το σιμάδι (΄).

1. φιτό, χαρά, αβλί, κυτί, κλαδί.
2. πιγάδι, καλίβα, κίπος, δέντρο, τραπέζι.
3. πρόβατο, άλογο, κάθιζμα, παράθιρο, θάλασα.

Δίχνυμε τι σιλαβι πυ θα τονίσυμε με τον τόνο (΄) Ι λέχσες τονίζοντε σε μια αττις τρις τελεφτέες σιλαβες.

Γίμναζμα 43. Αντιγράπστε απο τις ακόλυθες λέχσες μονάχα εκίνες στις οπίες δεν βάλυμε το σιμάδι τυ τόνυ.

Μαχιτις, πιονέρος, φος, μιχανι, τράχτορ, κολχοζ, εργάτις, σίντροφος, τραπέζι, πετινος, κε, τετράδιο, αχ, σοβχοζ, κομυνιστις, οχτοβρόπυλο, μαθιτις, μαχιτις.

Στις μονοςίλαβες λέκςες δεν βάλυμε τόνο. Στις άλες λέκςες βάλυμε το ςιμάδι τυ τονιζμυ μονάχα σε κίνες πυ τονίζυντε ςτι δέφτερι κε ςτιν τρίτι ςιλαβι απο το τέλος.

I λέκςες **ο, ι, το.**

Γίμναζμα 44. Αντιγράπςτε απο το παρακάτο δίιγιμα όλες τις λέκςες **ο, ι, το, τις τυς** με τις λέκςες πυ ςινοδέβυνε.

Στο κολχόζι.

Σίμερα δεν ίχαμε μάθιμα. Πίγα με τι μιτέρα-μυ στο κολχόζι. Εκι ίρθαν κε ι ςίντροφι-μυ με τις μανάδες. Ιταν εκι ο Κόςτις, ι Ανάςτα, ο Νίκος κε ι Ελένι. Ολι τι μέρα πέζαμε ςτιν αβλι τυ κολχοζιυ. Το μεςιμέρι γιομάτιςα με τυς ςιντρόφυς-μυ. Ι μαγίριςα ι Σοφία μας έδοςε το φαγι.

Γίμναζμα 45. Αντιγράπςτε τις ακόλυθες λέκςες κε βάλτε μπροςτά-τυς μια απο τις λεκςύλες **ο, ι, το** (εκίνι πυ τεριάζι).

. . Σκολιο, . . δάςκαλος, . . άμιλα, . . τράχτορο, . . μιχανι, . . ποτάμι, . . μαχιτις, . . ςοςιαλιζμος, . . εργάτις, . . κολχόζι, . . πιονέρος, . . οχτοβρόπυλο.

Γίμναζμα 46. Πός θα πύμε τις παρακάτο λέκςες, αν αφτος για τον οπίο μιλύμε ίνε γινέκα;

Ο δυλεφτις, ο χορικος, ο πρότος, ο μαθιτις, ο δάςκαλος, ο ςίντροφος, ο δινατος, ο φρόνιμος.

Γίμναςμα 47. Πός θα πύμε τις παρακάτο λέκςες, αν αφτος για τον οπίο μιλύμε ίνε άντρας;

Ι δέφτερι, ι μαθίτρια, ι εργατικι, ι κολχοζίτιςα, ι εργάτρια, ι προςεχτικι.

Γίμναςμα 48. Πός θα πύμε τις παρακάτο λέκςες, αν αφτος για τον οπίο μιλύμε ίνε άντρας κε όχι πεδι;

Το ζοιρο, το φρόνιμο, το εργατικο, το έμορφο, το ταχτικο, το καθαρο, το προςεχτικο.

Τις λεκςύλες, **ο, ι, το** γράφυμε χοριςτα απο τις λέκςες.

§ 7. Φτόνκος

Γίμναςμα 49. Χορίςτε ςε ςιλαβες τίς ακόλυθες λέκςες:

Ανα, Ιρα, Ελι, αφτι, Ολγα, υρα.

Πάρτε απο αφτες τις λέκςες κε γράπςτε κςεχοριςτα μονάχα τις πρότες ςιλαβες. Διαβάςτε αφτες τις ςιλαβες.

Μπορύνε να χοριςτύνε ι ςιλαβες **α, ι, ε, ο, υ,** ακόμι ςε κάπια άλα κοματάκια;

Αντιγράπστε απ τις ίδιες λέκσες μόνο τις δέφτερες σιλαβες. Μπορύμε τι σιλαβι **να** να χορίσυμε σε κάπια άλα κοματάκια;

Μπορύμε να χορίσυμε τι σιλαβι **ρα**; Σινκρίνατε τις σιλαβες **να** κε **ρα**. Τί το κινο έχυνε; Τί έχυνε πυ διαφέρι στι μια κε στιν άλι;

Γίμναξμα 50. Σιμπλιρόστε τις ακόλυθες πρότασες με τεριαστυς φτόνκυς.

Ο σκίλος γαβγίζι... Ο αέρας βοα... Ο άνθροπος ροθονίζι... Ι κορόνα κράζι... Τα φίλα πσιθιρίζυνε... Ι αγελάδα μυνκρίζι...

(βββ..., γγγ..., ρρρ..., σσσ..., κκκ..., μμμ...,).

Γίμναξμα 51. Βρέστε τυς φτόνκυς, πυ ιπάρχυνε σε όλες τις λέκσες κάθε σιρας...

Γράπστε αφτυς τυς φτονκυς.

1. Κίπος, λυλύδι, γεφίρι, καπνος.
2. Πιάτο, κόσκινο, τραπέζι, κάθιζμα.
3. Κυτάλι, ράφι, φίλο, πένα, μελάνι.
4. Ζάχαρι, σαμαβάρι, σύπα, άλιμα.

Ι λέκσες αποτελύντε απο φτόνκυς.
Ι φτόνκι σιμιόνυντε με γράματα.

§ 8. Ο Φτόνκος ι.

Γίμναζμα 52. Γράπςτε ςίμφονα με τα πρότα παραδίγματα κε τα άλα.

Το πεδι — τα πεδια	Το ςκιλι — τα ςκιλια
Το κυτι —	Το μαλι —
Το ςκαμνι —	Το αφτι —
Το χαρτι —	Το κυμπι —
Το πυλι —	Το κλιδι —
Το κυκι —	Το ραβδι —

Γίμναζμα 53. Γράπςτε ςίμφονα με τα πρότα παραδίγματα κε τα άλα.

Το ςανίδι — τα ςανίδια.	Το καράβι — τα καράβια
Το κυτάλι —	Το λυλύδι —
Το πιρύνι —	Το ράφι —
Το χερύλι —	Το καβάκι —
Το μολίβι —	Το γατάκι —
Το μαχέρι —	Το ςκιλάκι —

Γίμναζμα 54. Τις ακόλυθες λέκςες χορίςτε ςε ςιλαβες με μια γραμι. Ακύςτε το δάςκαλο πος τα διαβάζι.

Ι ετία. Τα πεδια. Ι ομολογία. Τα χορια. Ι περιυςία. Τα ςκολια. Ι φιλία. Τα πυλια. Ι ιςιχία. Τα κλαδια. Ι τιρανία. Τα ςκιλια. Ι ανεργία. Τα μαχέρια.

Ο φτόνκος ι στιν ομιλία πότε ακύετε ολόκλιρος κε πότε όχι. Οταν ακύετε ολόκλιρος, αποτελι σιλαβι, όταν δεν ακύετε ολόκλιρος, σιλαβι δεν αποτελι.

Γίμναξμα 55. Σιμπλιρόστε.

Στι θάλασα τακσιδέβυνε... Στον υρανο πετύνε τα... Το σεπτέβρι ανίκσανε τα... Το χιμόνα εδο κάνι μεγάλι... Ι μαθιτες έρχυντε στο σκολιο με τα βιβλία, τα τετράδια κε τα...

Πάνο στο τραπέζι ίνε... κε... σόλα τα... έχυμε τόρα...

(κολχόζια, χορια, μαχέρια, κυτάλια, μολίβια, παγονια, πυλια, σκολια, καράβια).

Γίμναξμα 56. Αντιγράπστε το πίμα. Γράπστε κσεχοριστα τις λέκσες όπυ ο φτόνκος ι δεν προφέρετε ολόκλιρος.

Το πυλάκι τον χιμόνα.

Τικ, τακ! Ανίκστε-μυ πεδια
Εγο δεν έχο πια φολια.
Τι σκέπασε το χιόνι.
Εκσο μαβρίλα παγονια
κε τι ζεστί-σας τι γονια
καλι φοτια φυντόνι.
Ανίκστε-μυ καλα πεδια.

Γίμναξμνα 57. Αντιγράπςτε τα παρακάτο. Γράπςτε κξεχοριςτα τις λέκςες, οπυ ο φτόνκος ι δεν προφέρετε ολόκλιρος. Ακύςτε το δάςκαλο πος διαβάζι.

Τα πεδια πάνε ςτο ςκολιο. Ανικςε ι πόρτα τυ ςκολιυ. Στιν αβλι τυ ςκολιυ έχι απιδιες κε μιλιες. Στιν Απχάζια ζύνε πολι ρομιι. Σίμερα ςτι ςινεδρίαςι ίρθανε πολι γονιι τον μαθιτον.

Γίμναξμα 58. Δόςτε γραφτες πλέριες απάντιςες.

Ν ά π ό ς: Τα πυλια κάνανε ςτι ςτέγι φολια.

Τί κάνανε τα πυλια ςτι ςτέγι; (**φολια**). Πός λέγετε το χτίριο όπυ πάνε ι μαθιτες; (**ςκολιο**). Πιανυ ζόυ ι όςφριςι ίνε πιο δινατι; (**τυ ςκιλιυ**). Πός λέμε το δέντρο πυ μας δίνι μίλα; (**μιλια**). Πός λέμε τα δέντρα πυ μας δίνυνε ςίκα; (**ςικιες**) Πός λέγοντε ι πατέρες κε ι μιτέρες με ένα όνομα; (**γονιι**).

Γίμναξμα 59. Σιμπλιρόςτε τις παρακάτο πρότας ες.

Το μέρος όπυ μαγιρέβυμε, λέγετε... Το μέρος όπυ πλένυμε τα ρύχα, λέγετε... Το μέρος όπυ ρίχνυμε τα ςκυπίδια, λέγετε...

Στι ςτέγι-μας ίνε μια φολια... Πραςινίζυνε τα ςπαρτα τυ...

(κολχοζιυ, χελιδονιυ, ςκυπιδαριο, μαγεριο, πλιςταριο).

Γίμναζμα 60. Σιμπλιρόστε

Το πιο δινατο απο όλα τα πυλια ίνε ο..... Ο δάσκαλος... στυς μαθιτες. Ο Νίκος... το δάσκαλο. Τιν όρα μας δίχνι το... Ι γάτα... το γατάκι-τις. Το γυρύνι...πολι.

(χαιδέβι, τρόι, ρολοι, ακύι, λέι, αιτος).

§ 9. Φτόνκος κε γράμα.

Γίμναζμα 61. Διαβάστε απο διο πρότασες. Προσέκστε πός διαβάζετε το ιπογραμιζμένο γράμα τις λέκσις στιν αριστερι στίλι κε πός στι δεκσια.

Ο Κόστας ίνε μαθιτις.	Τον Κόστα βραβέπσανε.
Ο πόλεμος άρχισε.	Τον πόλεμο ζιτύνε ι καπιταλιστες.
Ο Τάκις άργισε στο μάθιμα.	Τον Τάκι έκανε παρατίρισι ο δάσκαλος.
Ο κίπος ίνε μεγάλος	Ο κιπυρος καλιεργι τον κίπο .

Γίμναζμα 62. Προσέκστε πός διαβάζετε στις παρακάτο πρότασες το ιπογραμιζμένο γράμα.

Ο Κόστις κε ο Νίκος μας γράπσανε γράμα.	Ο δάσκαλος μας ίπε όλα.
Πές-μυ Τάκι, τί θέλις;	Πες Τάκι το Βάσο νἄρθι στο σπίτι.

Θα ςυ δίκςο Ελένι πός διαβάζο.
Ιδα τυς δαςκάλυς τυ ςκολιυ.

Ι Βάλια ίπε πος ο πατέρας-τις αρόςτιςε.
Οργανόςαμε όλυς τυς χορικυς.

Γίμναςμα 63. Γράπςτε ςίμφονα με το πρότο παράδιγμα. Σινκρίνατε τυς φτόνκυς κε τα γράματα ςτα ζεβγάρια τον λέκςεον.

Ενα	Πολα.	Ενα	Πολα.
Το μάτι	τα μάτια	Το νιςι	Τα νιςια
Το χέρι	—	Το κλιδι	—
Το κλιδι	—	Το μπυκάλι	—
Το ςεντύκι	—	Το κοντίλι	—
Το ςιρτάρι	—	Το τραπέζι	—

Τα γράματα ςτις λέκςες ςιχνα δεν αντιςτιχύνε ςτυς φτόνκυς.

Γίμναςμα 64. Σιμπλιρόςτε τι δεκςια ςτίλι.

Ενας πιονέρος	Πέντε. . . . .
Ενας ςίντροφος	Διο. . . . . .
Ενας εργάτις	Οχτο . . . . .
Ενα οχτοβρόπυλο	Εκς . . . . .
Ενα τράχτορο	Δέκα . . . . .
Μια μιχανι	Τρις . . . . .

Μια αβλι	Διο . . . . .
Μια μιχανι	Πέντε . . . .
Διο άνθροπι	Ενας . . . . .
Πέντε εργάτες	Ενας . . . . .
Εκσι χορικι	Ενας . . . . .
Τέσερες γινέκες	Μια . . . . .
Τρις μανάδες	Μια . . . . .
Ενέα πεδια	Ενα . . . . .
Δέκα κοντίλια	Ενα . . . . .

Γίμναςμα 65. Σιμπλιρόστε τι δεκσια στίλι.

Εγο δυλέβο	Εμις . . . . .
Εγο διαβάζο	Εμις . . . . .
Εγο γιμνάζυμε	Εμις . . . . .
Εγο μιλο	Εμις . . . . .
Εμις κοπιάζυμε	Εγο . . . . .
Εμις εργαζόμαστε	Εγο . . . . .
Εμις καθαρίζυμε	Εγο . . . . .
Εμις έχυμε άμιλα	Εγο . . . . .

Γίμναςμα 66. Αλάκστε τον αριθμο τον παρακάτο λεκςον.

Ο κίπος . . .	το φιτο . . .
το κλυπ . . .	το ζόο . . .
ο χορικος . .	ι όρνιθα . . .
ι φοτογραφία. .	ι πάπια . . .

το κάθιζμα . .	ι αβλι . . .
ο εργάτις . .	ι νίχτα . . .
ο ςιδιρυργος . .	ο τίχος . . .

Γίμναζμα 67. Στο παρακάτο ςιμπλιρόςτε τις λέκςες.

Εγο φιτέβο	Εςι φιτέβις	Εκίνος φιτέβι
εγο γράφο	εςι;	εκίνος;
εγο ράβο	εςι;	εκίνος;
εγο ςκάβο	εςι;	εκίνος;
εγο δυλέβο	εςι;	εκίνος;
εγο κιτάζο	εςι;	εκίνος;
εγο καθαρίζυμε	εςι;	εκίνος;
εγο νίβυμε	εςι;	εκίνος;

Γίμναζμα 68. *α*) Αντιγράπςτε μονάχα τυς ανικςιάτικυς μίνες. *β*) Αντιγράπςτε μονάχα τυς καλοκερινυς μίνες. *γ*) Αντιγράπςτε μονάχα τυς χινοποριάτικυς μίνες. *δ*) Αντιγράπςτε μονάχα τυς χιμονιάτικυς μίνες.

Γενάρις, φλεβάρις, μάρτις, απρίλις, μάις, γιύνις, γιύλις, άβγυςτος, ςεπτέβρις, οχτόβρις, νοέβρις, δεκέβρις.

Γίμναζμα 69. Αντιγράπςτε τα παρακάτο. Στα αδιανα μέρι βάλτε τις κατάλιλες λέκςες.

Στον ορνιθόνα έχυμε πολες... (όρνιθα). Μια απο αφτες ίνε... (κλόςες). Ι μιτέρα τιν έδοςε δέκα πέντε... (αβγο) να κλοςίςι. Εβγαλε απο αφτα

δόδεκα... (πυλι). Ολι τιν ιμέρα ι κλόσα γίριζε στιν... (αβλι). Ο γίτονας έχι πολες... (χίνα) κε... (πάπια). Ολι τιν ιμέρα λύζυντε στα... (νερο) Κοντα στο σπίτι-μας ίνε γιάσλα για τα... (πεδι). Τα πεδια πέζυνε με τις... (δασκάλα). Πέζυνε πολα... (πεγνίδι). Το βράδι έρχυντε ι μιτέρες κε τα πέρνυνε στο... (σπίτια).

---

§ 1. Εροτιματικι πρόταςι.

Γίμναςμα 1. α) Εκφραςτικα διαβάςτε τα παρακάτο. Διαβάςτε έτςι: ένας ας διαβάζι τις ερότιςες κε ο άλος τις απάντιςες. Προςέκςτε πός παι ι φονι στιν ερότιςι. Τί ςιμάδι στέκετε στο τέλος τις εροτιματικις πρόταςις:

6) Αντιγράπςτε μονάχα τις εροτιςες.

Πιανυ ίνε αφτο το 6οςκοτόπι, ο κάμπος κε τα χοράφια;

— Ολα αφτα ίνε δικά-μας, κολχόζικι γι.

— Τί ίνε αφτο πυ μέρα νίχτα χτίζυν;

— Πε τί θα γίνι;έτρινο ςπίτι.

— Κολιόροφο

— Θα γίνι εργοςτάςιο κε θα μας δόςι μιχανες χιλιάδες το χρόνο.

Γίμναςμα 2. Διάβαςτε τις ερότιςες κε στιν καθεμια απαντίςτε με μια λέκςι: Νε! Οχι. Ιςτερα απαντίςτε γραφτα στις ερότιςες με τον ίδιο τρόπο.

Καθαρίζις τα δόντια. Πλένις πριν τυ φαγιτυ τα χέρια: Πας στο λυτρο; Αερίζις το δομάτιο; Καθαρίζις τα ρύχα; Νίβεςε πριν τυ ίπνυ;

Κςέρις να ιχνογραφις; Μπορις να διαβάζις ελέφτερα;

Μπορις να γράπσις γράμα; Κσέρις να κολιμπας; Εμαθες να τραγυδας;

Οταν ρωτύμε, ι φονι αναβένι.

Γίμναζμα 3. α) Διαβάστε τις ερότισες τις αριστερις στίλις κε τις απάντισες τις δεκσιας στίλις. Πος διαβάζετε τις ερότισες κε πος διαβάζετε τις απάντισες;

β) Αντιγράπστε τις ερότισες κε στο τέλος τις καθεμιας γράπστε τιν απάντισι.

Ερότισες	Απάντισες
1. Ο Γιάνις ίνε άροστος;	1. Ο Γιάνις ίνε άροστος.
2. Κιμάτε;	2. Κιμάτε.
3. Εχι ζέστι:	3. Εχι ζέστι.
4. Κριολόγισε;	4. Κριολόγισε.
5. Τον γιατρέβι γιατρος;	5. Τον γιατρέβι γιατρος

Γίμναζμα 4. Κάθε πρόταςι διαβάστε διο φορες: στιν αρχι ος ερότιςι κε κατόπιν ος απάντιςι.

Θα κάνυμε εκδρομι. Θα πάμε στο δάσος. Σίμερα ο κερος ίνε καλος. Βροχι δε θα έχι. Ολι θα πάνε στιν εκδρομι. Θα πάρυμε μαζί-μας τι Φλόρα.

Γίμναζμα 5. Διαβάστε όλες τις απάντισες τις δεκσιας στίλις. Σκεφτίτε να βρίτε πια ερότισι τεριάζι στιν πρότι

απάντισι; Ιστερα στι δέφτερι, στιν τρίτι, στιν τέταρτι κε στιν πέμπτι. Γράπστε κάθε ερότισι κε πλάι τιν απάντισι σ'αφτιν.

Ερότισες	Απάντισες
1)	1) Στο δάσος.
2)	2) Εσκιζα ξίλα.
3)	3) Με τον πατέρα.
4)	4) Λαγο.
5)	5) Οχι, δεν τον πιάσαμε.

> **Οταν ι πρόταςι γίνετε με ερότιςι, ονομάζετε ε ρ ο τ ι μ α τ ι κ ι. Μετα τιν εροτιματικι πρόταςι βάλομε ε ρ ο τι μ α τ ι κ ο (;).**

Γίμναςμα 6. Χορίστε τι σελίδα σε διο μέρι. Στα άριστερα γράπστε τις ερότισες τις ανκέτας κε στα δεξια τις απάντισες.

Ανκέτα.

1) Πός λένε εσένα, τον πατέρα-συ κε το επίθετό-συ;
2) Πόσον χρονον ίσε;
3) Πός ονομάζετε το σκολιό-συ;
4) Πύ βρίσκετε;
5) Σε πια γρύπα μαθένις;

Γίμναξμα 7. Αντιγράπςτε τα παρακάτο χορατα κε βάλτε εκι όπυ χριάζετε τελία, τελία· κε όπυ χριάζετε εροτιματικο, εροτιματικο.

Χορατα.

Τί κάνις;	Σκιλι τί γαβγίζις;
— Τίποτε	— Τυς λίκυς φοβερίζο
Αμ εκίνος τί κάνι;	Σκιλι γιατι κρέμαςες
— Με βοιθα.	τιν υρα;
	— Τυς λίκυς φοβύμε.

Γίμναξμα 8. Για κάθε ιπογραμιζμένι λέκςι κάντε ερότιςι. Πρότα κάντε τι δυλια αφτι προφορικα κε ίςτερα γραφτα.

Ν ά π ό ς: Τί άκυςε ο Πέτρος τι νίχτα κοντα ςτο παράθιρο;

Ι εχτρι τυ κολχοζιυ.

Ο Πέτρος τι νίχτα άκυςε φονες κοντα ςτο παράθιρο. Ετρεκςε αμέςος ςτο δρόμο. Στον δρόμο έτρεχε πολις κόζμος. Πίςο απ το πτινοτροφίο τυ κολχοζιυ έβγενε καπνος. Κεότανε το μαντρι. Το κάπςανε ι κυλάκι. Ι κολχόζνικι γλίγορα ζβίςανε τι φοτια. Αρεςτάρανε τυς κυλάκυς.

Γίμναξμα 9. Δόςτε πλέριες απάντιςες. Τις χριαζύμενες λέκςες για τις απάντιςες πάρτε απο τις ερότιςες.

Ο αρχιγος τυ Κόκινυ στρατυ.

Πιος ίνε ο αρχιγος τυ Κόκινυ στρατυ; (**Ο Κλιμ Εφρέμοβιτζ Βοροςςίλοφ**). Πόσον χρονον ο σίντροφος Βοροςςίλοφ άρχιςε να δυλέβι στα οριχία; (**έκςι χρονον**). Πόςα κέρδιζε τιν ιμέρα; (**δέκα καπίκια**). Τί δυλιες αλες έκανε αργότερα; (**Ιτανε βοςκος, πατράκος κοντα ςε κυλάκο, εργάτις ςε εργοςτάςιο**) Γιατί πολες φορες τον αρεςτάρανε κε τον εφιλακίςανε; (**Για τον αγόνα πυ έκανε ενάντια ςτυς εχτρυς τις εργατικις τάκςις**). Τί έκανε ο σίντροφος Βοροςςίλοφ ςτιν Οχτοβριανι επανάςταςι; (**διικύςε τα κόκινα μαχιτικα τάγματα**).

Γίμναξμα. 10. Δόςτε πλέριες απάντιςες.

Ι Οχτοβριανι επανάςταςι.

Γιατί ι επανάςταςι ονομάζετε Οχτοβριανι; Πιο κόμα καθοδιγύςε τιν επανάςταςι; Πιος ςτεκότανε τότε επι κεφαλις τυ κομυνιςτικυ κόματος; Σε πιόνα ανίκανε ι φάπρικες, τα εργοςτάςια κε τα καλίτερα χόματα, πριν τις Οχτοβριανις επανάςταςις; Σε πιόνα ανίκυνε όλα αφτα σίμερα!

(Επιδι έγινε τον οχτόβρι· το κομυνιςτικο κόμα· ο Λένιν· ςτυς φαπρικάντιδες, τυς εργοςταςιάρχες κε τυς πομέςςικυς· ςτυς εργάτες κε χορικυς).

§ 2. Επιφονιματικι πρόταςι.

Γίμναξμα 11. Διαβάςτε τα παρακάτο. Διαβάςτε φοναχτα κε εκφραςτικα. Τί ςιμάδι ιπάρχι ςτο τέλος σχεδον καθεμιας πρόταςις; Αντιγράπςτε τις πρόταςες.

Ο ένας τον άλο φονάζι ςόλι τιν χόρα:
— Σίντροφι όλι μια καρδια!
— Δυλέπςτε διπλα κε τριπλα
στα οριχία, στα εργοστάςια ςτυς κάμπυς!
— Περιςέπςτε τα ςπαρτα!
— Περιςότερο μέταλο δόςτε!
— Ολα τα κολχόζια διναμόςτε!

Γίμναξμα 12. Διαβάςτε εκφραςτικα αφτες τις πρότασες (τα ςινθίματα) κε προςέκςτε τον τόνο τις φονις. Τί ςιμάδι ςτέκετε ίςτερα απο κάθε πρόταςι; Αντιγράπςτε αφτα τα ςινθίματα.

Ολι εμπρος ςτι δυλια!
Κάτο ι προγύλςςικι!
Κάτο ι κυλάκι!
Ζίτο ι υτάρνικι!
Ζίτο ο Κόκινος ςτρατος!
Ζίτο ο ςίντροφος Στάλιν!

Στιν επιφόνιςι ι φονι διναμόνετε.

Γίμναξμα 13. α) Διαβάςτε κάθε παράδιγμα τις αριςτερις κε τις δεκςιας ςτίλις. Με πιο τόνο διαβάζετε τιν πρόταςι τις δεκςιας ςτίλις; Τί ςιμάδι ςτέκετε ςτο τέλος αφτον τον προτάςεον; β) Αντιγράπςτε τα πάραδίγματα τις δεκςιας ςτίλις.

1. Ισιχι νίχτα.
2. Εδο ίνε καλα.
3. Παράκςενος ίνε.
4. Ελεινος κερος.
5. Ερχετε.
6. Νόςτιμο φαγι.

1. Αχ, τί ίςιχι νίχτα!
2. Πόςον εδο ίνε καλα!
3. Τί παράκςενος ίνε!
4. Τί ελεινος κερος!
5. Νάτος έρχετε!
6. Τί νόςτιμο φαγι!

> Στο τέλος τις επιφονιματικις πρότασις βάλυμε επιφονιματικο (!)

Γίμναζμα 14. Αντιγράπςτε πρότα τις επιφονιματικες πρότασες κε κατόπιν τις εροτιματικες πρότασες.

Πιός άφιςε τι δυλια πριν ακόμα να φονάκςι ι ςιρίνα;

Πιός ίνε αφτος πυ στέκι μεθιζμένος κοντα στο τεζιάκι;

Σάλπιςε ςάλπινκα ςάλπιζμα κιντίνυ!

Ας διναμόςυμε τι δυλια! Ας κάνυμε ότι μπορύμε!

Γίμναζμα 15. Διαβάςτε τιν κάθε πρότασι κε στις τρις στίλες. Με τον ίδιο τόνο τις διαβάζετε;

Ο Τάςος ίνε ςπιτι.	Ο Τάςος ίνε ςπίτι;	Ο Τάςος ίνε πια ςπίτι!
Το φαγι ίνε νόςτιμο.	Ινε νόςτιμο το φαγι;	Τί νοςτιμο φαγι!
Καλα διαςκεδάςαμε.	Καλα διαςκεδάςαμε;	Τί καλα διαςκεδάςαμε!

Γίμναζμα 16. Απο το 15-ο γίμναζμα αντιγράπςτε όλες τις εροτιματικες πρότασες κε κατόπιν όλες τις επιφονιματικες πρότασες. Διαβάςτε τις πρότασες πυ μένυνε. Κατα τί διαφέρυνε απο τις πρότασες πυ γράπςατε;

> Ι πρότασες πυ λέγυντε χορις ερότιςι κε επιφόνιςι ονομάζυντε **αφιγιματικες**.

Γίμναζμα 17. Διαβάςτε το δίγιμα. Στιν αντιγραφι βάλτε τελία, εροτιματικο κε επιφονιματικο εκι όπυ χριάζετε.

Στι ςινεδρίαςι τυ ςκολιυ.

Ο πρόεδρος άνικςε τι ςινεδρίαςι

— Ολι παρυςιαςτίκανε

— Ολι Ολι

Ο Μιχάλις αποτάθικε στον πρόεδρο

— Επιτρέπετε να κάνο μια πρόταςι

— Λέγε

— Προτίνο πρότα να μιλίςυμε για τιν τάκςι μες στο ςκολιο κε αργότερα για τιν εκδρομι

— Σόστα πολι ςοστα Για τιν εκδρομι ίςτερα

— Εμις όμος δεν ςιμφρνύμε δεν ςιμφονύμε

— Ε ςι τί έχις κε φονάζις

— Να δεν άκυςα για πιο μιλύνε

Ο πρόεδρος αποκαταςτένι τιν ιςιχία.

— Παρακαλο μι θοριβίτε κε να ακύτε τον πρόεδρο.

Ολι σοπάσανε.

Γίμναξμα 18. Διαβάστε τα παρακάτο με τόνο εροτιματικο, επιφονιματικο κε αφιγιματικο. Στιν αντιγραφι βάλτε τα σιμάδια τις ερότισις, τις επιφόνισις κε τις αφίγισις.

Νάπος: Ο Νίκος βραβέφτικε; Ο Νίκος βραβέφτικε! Ο Νίκος βραβέφτικε.

Ο Νίκος βραβέφτικε Αναπσε φοτια Ερχετε στρατος Περνάνε διαδιλοτες Νικίσαμε στι σοσιαλιστικι άμιλα Κάικε ι αποθίκι Ο Τάκις έπεσε Χίθικε το νερο Εσπασε το παράθιρο Αρόστισε ο δάσκαλος

Γίμναξμα 19. Αντιγράπστε απο τα αναγνοστικό-σας διο αφιγιματικες, διο επιφονιματικες κε διο εροτιματικες πρότασες.

Γίμναξμα 20. Βρέστε μόνι-σας κε γράπστε δικέσας πρότασες αφιγιματικες, εροτιματικες κε επιφονιματικες.

§ 3. Ατριφτι κε τριβάμενι φτόνκι.

Γίμναξμα 21. Προφέρτε κσεχοριστα τυς φτόνκυς: **α, υ, ο, ε, μ, π, κ, τ, σ.** Πιι απο αφτυς τυς φτόνκυς προφέρυντε με μεγαλίτερο άνιγμα τυ στόματος; Πιι απο αφτυς προφέρυντε με μικροτερο άνιγμα τυ στόματος; Πιυς φτόνκυς όταν προφέρυμε, ο αέρας βγένι απο το στόμα πιο ελέφτερα; Πιυς φτόνκυς οταν προφέρυμε, βγένι ολιγότερον ελέφτερα;

I φτόνκι α, ο, υ, ε, ι ονομάζυντε άτριφτι φτόνκι β, γ, δ, ζ, ϑ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, ς, τ, φ, χ, ονομάζυντε τριβάμενι.

ΑΛΦΑΒΙΤΟ

Ολα τα γράματα ίνε ίκοςι. Ι ςιρά-τυς ίνε ι ακόλυϑι: Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ο, Π,
α, β, γ, δ, ε, ζ, ϑ, ι, κ, λ, μ, ν, ο, π,
Ρ, Σ, Τ, Υ, Φ, Χ.
ρ, ς, τ, υ, φ, χ.
Τα γράματα τιυτοτρόπος γραμένα αποτελύνε το αλφάβιτο.

Ατριφτα γράματα (5): α, ο, υ, ε, ι.
Τα άλα ίνε τριβάμενα.

Γίμναςμα 22. Αντιγράπςτε απο το αλφάβιτο όλα τα τριβάμενα γράματα. Πόσα ίνε όλα;

Γίμναςμα 23. Διαβάςτε τις ακόλυθες λέκςες κε ονομάςτε ςοςτα τα γράματα:

Ε.Σ.Σ.Δ., Κ.Ε., Π.Κ.Κ. (μπ).

Γίμναςμα 24. Τα ακόλυθα ονόματα γράπςτε με αλφαβιτικι ςιρα. Απο πια γράματα δεν αρχίζυνε εδο ονοματα;

Ιλίας, Σοφία Ολγα, Βλάςος, Ελένι, Ραχίλα, Μαρία, Βάλια, Πάβλος, Λάζαρος, Γριγόρις, Ζοι, Τάκις, Ανα, Νίνα, Αλκιβιάδις, Εβριπίδις, Ιρακλις. Πινελόπι, Αριςτίδις, Βάςος.

Γίμναξμα 25. Κάντε κατάλογο όλον τον μαθιτον τις γρύπας-σας με αλφαβιτικι ςιρα.

Ν α π ο ς:

1. Αναςταςιάδις Βάςος
2. Βαμπακίδι Μαρία
3. Γεοργιάδις Κόςτας
4. . . . .

Γίμναξμα 26. Γράπςτε με αλφαβιτικι ςιρα τις ακόλυθες λέκςες:

1) Οχτοβρόπυλο, πιονέρος, κομυνιςτις, εργάτις.
2) Τράχτορ, κολχόζνικος, ςκολιο, γράματα.

Γίμναξμα. 27. Βρέςτε μόνι-ςας κε γράπςτε λέκςες πυ ναρχίζυνε απο τα γράματα **α, υ, ε, π, κ, τ.**

Γίμναξμα 28. Στιν αντιγραφι ιπογραμίςτε τα άτριφτα γράματα.

Το τραγυδι τις ςοδιας

Πέτρο, Κόςτα κε Μανόλι
για ελάτε εδο όλι.
Θα ςας πύμε τόρα πος
μεγάλοςε το κολχοζ.
Χορις κυλάκο κε παπα
πάι ι δυλια καλα.

Пέρασαν τα χρόνια εκίνα
πυ ερχόταν ο παπας
κι απο τον χορικον τὰλόνια
μάζεβε τα σιτιρα.

Τόρα έχυμε κολχόζια
απο μας πια μακρια.
ο παπας κ' ι κυλακια

Γίμναζμα 29. Διαβάστε παρατεταμένα σιλαβιστα όλες τις λέκσες. Πόσες φορες ανίγετε το στόμα, όταν προφέρετε τιν πρότι λέκσι; τι δέφτερι; τιν τρίτι; όλες τις άλες λέκσες;

κυ - τι,
σι - τά - ρι
κα - πε - λά - κι
πα - ρά - θι - ρο

πόρ - τα
ερ - γά - τις
κολ - χοζ
στρα - τι - ό - τις

Γίμναζμα 30. Κάντε το ίδιο.

α - γέ - ρας
χα - λά - ζι
σί - ντρο - φος
τρα - πε - ζο - μά - ντι - λο
ερ - γο - στά - σι - ο

τρα - χτορ
ρά - δι - ο
κα - θα - ρι - ό - τι - τα
φά - πρι - κα
με - λα - νο - δο - χί - ο

Γίμναζμα 31. Πέστε παρατεταμένα τι λέκσι **παρά-θιρο** σιλαβιστα. Πόσες σιλαβες έχι ι λέκσι αφτι; Πια ίνε

ί πρότι σιλαβι; ι δέφτερι; ι τρίτι; ι τέταρτι; Γράπστε τι λέκσι αφτι χορίζοντας τις σιλαβές-τις με γραμες. Ιπογραμίστε στι λέκσι αφτιν όλα τα άτριφτα γράματα. Πόσυς άτριφτυς φτόνκυς έχι κάθε σιλαβι; Ιπάρχι κε σιλαβι χορις άτριφτο φτόνκο; Κάντε το ίδιο με τις λέκσες **αλέτρι, αεροπλάνο, μιχανι, τράχτορ.**

> **Οσι άτριφτι φτόνκι ιπάρχυνε στι λέκσι τόσες ιπάρχυνε κε σιλαβες στι λέκσι.**
>
> **Ιπάρχυνε λέκσες μονοσίλαβες (φος), δισίλαβες (γά - τα), τρισίλαβες (σι - τά - ρι).**
>
> **Οσες λέκσες έχυνε παραπάνο απο τρις σιλαβες λέγυντε πολισίλαβες.**

Γίμναζμα 32. Στιν αντιγραφι κάθε λέκσις, εκσον απο τις μονοσίλαβες, χορίστε με γραμες σε σιλαβες κε τα άτριφτα γράματά ιπογραμίστε.

Εμις — ο Διμιτράκις, ι Πινελόπι, ο Χαρίλαος κε ι Ελένι κλίσαμε σιμβόλεο: να ίμαστε ταχτικι κάθε φορα στι δυλια κε στα μαθίματα πρότι.

Γίμναζμα 33. Βρέστε μόνι-σας πρότασες που να έχυνε τις παρακάτο λέκσες. Γράπστε τις πρότασές-σας. Σιμιόστε με αριθμυς, πόσες σιλαβες βρίσκυντε σε κάθε λέκσι.

ι ετ**ί**α	το χορ**ί**ο	το θραν**ί**ο
τα πεδ**ι**α	το λαχ**ί**ο	το σχολ**ί**ο

Γίμναζμα 34. Αντιγράπστε τα παρακάτο κε χορίστε τις λέκσες σε σιλαβες. Τις μονοσίλαβες λέκσες γράπστε ίστερα κσεχοριστά.

Νά π ο ς: Αι-δό-νι, κα-ρά-βια.

Αιδόνι, καράβια, λει, απίδια, πορτοκάλια, βιςινια, μαγιριο, πλιςταριο, ακυι, χοριο, παι, παραθίρια, κυτάλια, τζαι, μιλιες, χαριδιες, γονιι, ςκολιυ, κολχοζιυ, ςοβχοζιυ, μάτια, ματογιάλια.

> Ο φτόνκος ι όταν δεν διαβάζετε ολόκλιρος, μόνος-τυ ςιλαβι δεν αποτελι.

§ 4. Ο φτόνκος ι μπροςτα κε κατόπιν απο τυς άλυς άτριφτυς.

Γίμναζμα 35. Σκεφτίτε κε βρέςτε προτάςες πυ να περιέχυνε τις ακόλυθες λέκςες.

Πόδι — πόδια	μελάνι —	κλαδι —
νίχι —	μαχέρι —	κορμι —
μαλι —	κοντίλι —	ςφιρι —
δόντι —	πςαλίδι—	τςαπι —
λαρίνκι—	καρφι —	αλέτρι —
πετςι —	ςκαμνι —	λιχμιτίρι—

Γίμναζμα 36. Αλάκςτε τις λέκςες ςίμφονα με το πρότο παράδιγμα.

κςιλο —κςιλένιος	ατςάλι —	πανι —
ςανίδι —	χαρτι —	αςίμι —
γιαλι —	χόμα —	μάλαμα —
ςίδερο —	πετςι —	μαργαριτάρι—
πέτρα —	μολίβι —	τίποτα —

Γίμναξμα 37. Σιμπλιρόστε τις ακόλυθες πρότασες:

Το δοχίο ίνε.... Ι στίλι ίνε.... Το πάτομα ίνε.... Το γεφίρι ίνε... Το σπίτι ίνε... Το ρολοι ίνε... Το μαχέρι ίνε... Ο πετινος ίνε... Ι ζόνι ίνε... Ο περτες ίνε...

(πανένιος, ατςαλένιος, πετςένια, χαρτένιος, αςιμένιο, πετρένιο, γιαλένιο, τενεκεδένια, ςανιδένιο, κςιλένιο).

Γίμναξμα 38. Σιμπλιρόστε τα αδιανα μέρι με κάπιαν απο τις λέκςες πυ ίνε στιν παρένθεςι.

Ν ά π ό ς: Τα χοράφια τυ χοριυ.

Τα χοράφια... Ι πόρτες... Τα καπνα... Τα αμπέλια... Το λάςτιχο... Τα φτερα. . Το ςτόμα... Το κόκαλο... Το χρόμα... Ι αςπράδα... Το πάχος... Το ϐάρος... Ο αέρας...

(τυ αλετριυ, τυ δοντιυ, τυ γιαλιυ, τυ χοριυ, τυ πετςιυ, τυ ποδιυ, τυ μαχεριυ, τυ πυλιυ, τυ τοπιυ, τυ κολχοζιυ, τυ ςυϐχοζιυ, τυ ςκολιυ, τυ χοριυ).

Γίμναξμα 39. Κάντε το ίδιο.

Ν ά π ο ς: Τα λεμόνια μας δίνυν ι λεμονιες.

Τα λεμόνια μας δίνυν..., τα μανταρίνα... τα ςίκα..., τα φυντύκια... κε τα καρίδια... Ι ικογένιά-μας... απο τρις πςιχες. Ερχυντε... Ι ποταμι ίνε... Ι δρόμι ίνε...

(ϐαθιι, πλατιι, γονιι, αποτελιέτε, ςικιες, φυντυκιες, μανταρινιες, καριδιες, λεμονιες).

Γίμναξμα 40. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε αλάκςτε κάθε λέκςι τιυτοτρόπος, όςτε να τονίζετε ο άτριφτος πυ πάι μπροςτα απο το **ι**.

Νάπος: Εγο τραγυδο. Ο Κόστας τραγυδαι.

Εγο τραγυδο
Ο Κόστας....
Εγο παο
Ο Αλκις......
Εγο τρόγο
Ι Σοφία.......

Εγο ακύο
Ι μιτέρα....
Εγο κέο
Ο ίλιος.....
Εγο λέγο
Ο πατέρας.....

§ 5. Σ κε ς̌ς̌

Γίμναςμα 41. Αντιγράπςτε στα τετράδιά-σας τις ακόλυθες φράσες. Προςέκςτε πος προφέρυντε τα ιπογραμιζμένα γράματα.

1. Σίμερα ίρθε στιν πόλι-μας ο Βοροςς̌ίλοφ.
2. Σς̌ινελ, ς̌τρόμα, ς̌ιντόνι κε πάπλομα δίνυνε σε κάθε χρασνοαρμέο.
3. Ο μπολςς̌εβίκος ς̌ε όλα τα μέτοπα ανκδίχνετε νικιτις.
4. Ι άνκλι δολοφονίςανε τον επαναςτάτι Σς̌αυμιαν κε τυς ςιντρόφυς-τυ.
5. Εδιόκς̌ανε όλυς τυς ςς̌αρλατάνυς, τυς προγύλςς̌ικυς κε τυς τεμπέλιδες απο το κολχοζ.

> Τα διο ςς διαβάζυντε παντα όπος διαβάζυντε στα παραπάνο παραδίγματα.

§ 6. Τς κε τζ.

Γίμναςμα 42. Αντιγράπςτε στα τετράδιά-σας τις ακόλυθες φράσες. Ιπογραμίςτε στις λέκςες το σίμπλεγμα τον γραμάτον **τς** κδ **τζ**.

Τςακίζο το κλαδι.
Ο τςάρος ίταν τίρανος.
Θέλο να κάτςο.
Κλάρα Τςέτκιν.
Κάτςε φρόνιμα.
Ετςι άκυςα.

Τζάι ςκύρο.
Σπάςανε το τζάμι.
Ο τζοπάνις έρχετε.
Γεόργιος Τζιτζέριν.
Πάλιοςε ι τςέπι-μυ.
Ι πόλι Τζικάγο.

Το τς κε τζ διαβάζοντε όπος στα παραπάνο παραδίγματα.

γ) ζ κε ζζ.

Γίμναζμα 43. Κάντε ότι κάνατε κε στα προιγύμενα παραδίγματα.

Ζίτο ι εργατικι τάκςι!
Ζεματίζο το τζάι.
Ο ςκίλος οζμίζετε.

Κάτο ι μπυρζζυαζία!
Βάνιας Ζζυκοφ.
Ι ζζμίχα ίνε οφέλιμι τροφι για τα ζόα.

Τα διο ζζ διαβάζοντε πάντα όπος στα παραπάνο παραδίγματα.

δ) π κε μπ

Γίμναζμα 44. Κάντε ότι κάνατε κε στα παραπάνο παραδίγματα

Πάγο ςπίτι.
Πάνο στο καράβι.
Πολι αγαπο.
Πόςον χρόνον ίςε.
Ι περιςτερα πετα..
Πίγενε κε έλα.

Μπαλόνο τα παπύτςια.
Ο μπάρμπα Θάνος.
Μπόλικο νερο.
Μπορις να μετρας;
Μπένο στιν αβλι.
Μπίγο πάςαλο στι γι.

Το μπ διαβάζετε παντυ όπος στα παραπάνο παραδίγματα.

ε) κ κε νκ.

Γίμναζμα 45. Κάντε ότι κάνατε κε στα προιγύμενα παραδίγνατα.

Καρφόνο το σεντύκι.
Κακαρίζι ι όρνιθα
Κάστανα καβυρδίζο
Κέφι δεν έχο
Κρεβάτι στρόνο.

Νκαζόνο το δοχίο.
Νκαρίζι το γαιδύρι.
Νκαμίλα οδιγο.
Νκέμια κρατο
Νκρεμνο διαβένο

Το νκ διαβάζετε παντυ όπος στα παραπάνο παραδίγματα.

γ) τ κε ντ

Γίμναζμα 46. Κάντε το ίδιο.

Τίμα τιν εργασία.
Τόπι βρίκα.
Φιτέπσανε πατάτες.

Ντίσυ γρίγορα.
Ντόπιος ίνε.
Ορίμασαν ι ντομάτες

Με διο γράματα παραστένυμε μερικυς φτόνκυς σς, τζ, τς, ζζ, νκ, νπ, ντ.

Γίμναζμα 47. Αντιγράπστε απτο παρακάτο πίμα τις λέκσες, πυ έχυν τα σιμπλέγματα **μπ, νκ,** κε **ντ.**

Μαχιτάδες.

Μαχιτάδες στον αγόνα,
στι βροντι τον κανονιον
μαχιτάδες ίνε κε τόρα
στι δυλια τον τεζιακον.
Απτυς κόρφυς τις γις βγάζυν
τον κριμένο θιςαβρο,
κι αγονίζοντε στον κάμπο
για τον κολεχτιβιζμο.

Μεταλία κε ςοβχόζια
κε τεζιάκια κε κολχόζια,—
ςόλα ιν' αφτι μπροςτα.
Χτίςτες, πλάςτες, ικοδόμι,
τις νέας ζίςις ριμοτόμι,
πρότι πάντα στι δυλια.

Κε αν τίχι κε σκεπάςι
τυ πολέμυ ι βροντι,
θα σταθύνε πάλιν πρότι
τον Σοβετ αφτι φρυρι.

Γίμναζμα 48. Λίςτε το παρακάτο ένιγμα. Βρέςτε τι λέκςι πυ έχι το ςίμπλεγμα τον γραμάτον **ντ** κε γράπςτετιν κςεχοριστα.

1... Δεν ίνε πυλι κε πετα.
Δεν ίνε κανόνι κε βροντα.
Δεν ίνε μελίςι κε βυίζι,
Ακίνιτο φτερο έχι κε πετα.
Χορις ςέλα κε γολάνι,
κι όμος φέρι καβαλάρι.
Χορις μαςτίγι διεφτίνι
τἄλογό-τυ νερο δεν πίνι.

§ 6. Ιχιχι κε άιχι τριβάμενι φτόνκι

1. **Ο Θάνος** πίγε στο **δάςος.**
2. **Ι γάτα χαιδέβι** τα μικρά-τις.

3. **Βάςο, φάγε** γρίγορα.
4. **Σίμερα** μιλίςαμε για το ζίτιμά-ςυ.
5. **Ο μπάρμπα**-Γιάνις **πάγι** περίπατο.
6. **Το ντόπιο** κρασι ίνε τόρα φτινο.
7. Το **καζάνι** ίνε **νκαζομένο.**

Γίμναζμα 49. Διαβάςτε τα παραδίγματα. Τις ιπογραμιζμένες λέκςες πέςτε κςεχοριςτα τι μια κατόπιν τις άλις. Προςέκςτε ςτιν προφορα τις πρότις ςιλαβις.

Γίμναζμα 50. Κλίςτε με τις παλάμες-ςας τα αφτια κε προφέρτε ανα διο τυς φτόνκυς: **β - φ, γ - κ, δ - ϑ, ντ - τ.** Πιυς φτόνκυς όταν προφέρνετε ακύετε κυδύνιζμα, ίχο; Κε πιυς όταν προφέρνετε, δεν ακύετε ίχο παρα μόνο θόριβο; Κάντε παρόμια παρατίριςι κε ςτυς φτόνκυς: **ς - ζ, π - μπ, κ - νκ.**

> Ι φτόνκι <u>β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν, ρ</u> προφέρνυντε ιχικα (κυδυνιςτα), γιαφτο κε ονομάζυντε <u>ιχικι</u> τριβάμενι.
>
> Ι φτόνκι <u>κ, π, τ, ϑ, ς, φ, χ,</u> προφέρνυντε άιχα (μυρμυριςτα), γιαφτο κε ονομάζυντε άιχι τριβάμενι.

Γίμναζμα 51. Τον ακόλυθο πίνακα τον ιχικον κε τον αντίςτιχον-τυς άιχον τριβάμενον γράπςτε ςτα τετράδια, ίςτερα ςε ιδιέτερο φίλο κε κρεμάςτε-τον ςτον τίχο τις παράδοςις.

Τα ζεβγάρια τον ιχικον κε άιχον τριβάμενον.

Ιχικι τριβάμενι	Β	Γ	Δ	Ζ	Νκ	Νπ	Ντ
Αιχι τριβάμενι	Φ	Κ	Θ	Σ	Κ	Π	Τ

Γίμναζμα 52. Διαβάστε το πίιμα. Γράπστε στα τετράδιά-σας τις ιπογραμιζμένες λέξσες κε πέστε:

Τί τριβάμενυς (ιχικυς ί άιχυς) έχι ι πρότι λέξσι, τί ι δέφτερι κε τί ι τρίτι.

Με τι μάθισι.

Τραχτορίστας θες να γίνις;
Ε! πεδί-μυ μιν ξσεχνας,
πος ο μόνος τρόπος ίνε
στο σχολιο για να **φιτας**.

Πολι απο σας να γίνυν
θέλυνε μιχανικι,
μα να γίνυν δεν μπορύνε
δίχος αριθμιτικι.

Χτίζυνε τι νέα **ζίζι**
τον γονιόν-σας τα σφιρια,
τιμαστίτε, νέα βάρδια,
σις, για αφτίνα στα σχολια.

Γίμναζμα 53. Αντιγράπστε πρότα τις πρότασες στις οπίες τα ιπογραμιζμένα γράματα αντιστιχύνε στυς ιφτόνκυς πυ διλόνυνε κε κατόπιν τις πρότασες στις οπίες τα πογραμιζμένα γράματα δεν αντιστιχύνε στυς φτόνκυς πυ διλόνυν. Μι χορίζετε τις λέξσες στο διάβαζμα.

1. **Σας** ίδα χτες. **Σας** βλέπο σίμερα.
2. **Σας** έγραπσα προ ιμερον. **Σας** γράφο τόρα.

3. Πός ίπες; Πός λες;
4. Ι Κλεοπάτρα νίκισε. Βραβέπσαν τιν Κλεοπάτρα
5. Ερχετε ο παπυς. Τρέκσε στον παπυ.

Γίμναζμα 54. Γράπστε τις ακόλυθες λέκσες έτσι, όπος σας δίχνι το πρότο παράδιγμα.

Νπ		**Νκ**	
τον Πάβλο	-ο Πάβλος	τον καρπο	-ο καρπος
τον παπυ	-	τον Κόστα	-
τιν Πινελόπι	-	τον κορμο	-
τιν πορτοκαλια	-	τιν καλίβα	-
τιν παγίδα	-	τιν καριδια	-
τιν πονιρία	-	τιν καρδια	-

Ντ		**ς**	
τον Τάσο	- ο Τάσος	σας εδιάβασα	-σας διαβάζο
τον τόπο	-	σας έγραπσα	-
τον τίφο	-	σας εζίτισα	-
τον τίχο	-	σας ελιζμόνισα	-
τιν τάκσι	-	σας έραπσα	-
τιν Τασύλα	-	σας ερότισα	-

Κάποτε τα τριβάμενα γράματα δεν αντιστιχύνε στυς φτόνκυς. Για να μι κάνυμε λάθια στι γραφι, πρέπι να αλάκσυμε τις λέκσες ετσι, όστε ίστερα ίτε πριν απο τριβάμενο φτόνκο να ίνε άτριφτος φτόνκος.

Γίμναζμα 55. Αντιγράπςτε το παρακάτο πίμα. Γράπςτε κςεχοριςτα τις ιπογραμιζμένες λέκςες στον ενικο αριθμο.

1.

Καθαρος ο Γιάνις τόρα
ςτράφτυν τα **ρυχάκια** - τυ.

2.

Πριν καθίςι στο τραπέζι
πλένι τα **χεράκια**-τυ.

3.

Το νερο ο πρότος φίλος
ίνε τις ιγίας-μας.

4

Κε προςτάτις ι ιγία
ιν τις εφτιχίας-μας.

Γίμναζμα 56. Κάντε το ίδιο.

Ιμνίςτε τιν Προτομαγια
μικρι, μεγάλι, όλι.
Σκλάβι πυ μίνατε ός τα χτες
ςτυς **κάμπυς** κε ςτιν πόλι.
Ορχίςτρες πέκςτε δινατα,
ας αντιχυν τραγύδια.

Μιρίζυν τόρα κε για μας
τυ Μάι τα **λυλύδια.**
Τυ κόπυ τίμιε δυλεφτι
εργάτι ςτιν παράτα:
Τα φλάμπυρα τις λεφτεριας
πςιλα στα χέρια κράτα.

Γίμναζμα 57. Αντιγράπςτε κε ςιμπλιρόςτε με τις κατάλιλες λέκςες τα άδια μέρι.

Ι καριδια μας δίνι... Ι απιδια μας δίνι... Ι προτοκαλια μας δίνι... Τρόμε με τα... Μαςύμε με τα... Βλέπυμε με τα...Οργόνυμε με τα.... Ο πατέρας κε ι μιτέρα με ένα όνομα λέγοντε.... Στον υρανο πετύνε.... Γράφυμε πάνο στα....

(χαρτια, πυλια, γονιι, αλέτρια, μάτια, δόντια, κυτάλια, πορτοκάλια, απίδια, καρίδια).

§ 7. Ο τονιζμος στι σιλαβι.

γέρος απίδια γέλα κυτάλια
γερος απιδια γελα κυταλια

Γίμναζμα 58. Διαβάστε κάθε ζεβγάρι λέκσεον κε προφέρτε πιο δινατα τι σιλαβι, πυ έχι πάνο τον τόνο.

Προσέκστε πος αλάζι τι σιμασία τις λέκσις ο τόνος. Σκιματίστε μόνι-σας πρότασες με τις λέκσες αφτες.

Γίμναζμα 59. Διαβάστε τις πρότασες. Στιν καθεμια κσεχορίστε τις λέκσες πυ γράφοντε όμια, μα διαβάζυντε διαφορετικα. Προσέκστε πύ βάλυμε το σιμάδι τυ τονιζμυ κε πυ όχι. Τί σιμασία έχι ι καθεμια ιπογραμιζμένι λέκσι:

Τα **καρίδια** ίνε απο τιν **καριδια** τις αβλίς-μας. Ι **νιχια** αφτι ίνε απο τα **νίχια** τις γάτας.

Κάνις ότι δεν κάνι **κανις**.

Τα **μάτια**-συ έχυνε μια θελχτικι **ματια**.

Νίκα τον ίπα κε **νικα**.

Απο όλα τα **βράδια** ι χτεσινι **βραδια** ίταν ι καλίτερι.

Ι Νίκι ίχε άσπρι **ποδια** μπροστα στα **πόδια**-τις.

> **Στι λέκσι μια σιλαβι προφέρετε πιο δινατα απο τις άλες. Ι σιλαβι αφτι πέρνι τον τόνο. Στιν τελεφτέα σιλαβι δε βάλυμε το σιμάδι τυ τόνυ κε τότε όταν τονίζετε.**

Γίμναζμα 60. Σκιματίστε πρότασες με τις ακόλυθες λέκσες.

Πέρνα	Ιπόμονι	Βαλανίδια
Περνα	Ιπομονι	Βαλανιδια
Ρότα	Μαχέρια	Κεράςια
Ροτα	Μαχερια	Κεραςια
Μέτρα	Παλικάρια	Θόλος
Μετρα	Παλικαρια	Θολος

Γίμναξμα 61. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε βάλτε τόνυς στις ιπογραμιζμένες λέκςες εκι όπυ χριάζυντε. Στις λέκςες πυ τονίζυντε στιν τελεφτέα ςιλαβι, μι βάλετε τόνο.

Απο αφτιν τιν **κιδονια** πίραν όλα τα **κιδονια**.

Ο **Λαμπρος** ίνε **λαμπρος** μαθιτις.

Ποςο μεγάλο ίνε αφτο το **ποςο**.

Βοιθα τον άλο να ςε **βοιθα**.

Ι **παλικαρια** βρίςκετε ςτα **παλικαρια**.

Γίμναξμα 62. Γράπςτε λέκςες ιπερμονοςίλαβες πυ τονίζυντε στιν τελεφτέα, στιν προτελεφτέα κε τιν τρίτι ςιλαβι απο τι τελεφτέα.

Γίμναξμα 63. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε τονίςτε-τα. Στιν τελεφτέα ςιλαβι μι βάλετε τόνο.

Ι κοκινι νικιςανε.

Στα 1919 ι αςπρι πιρανε τιν πολι Τςαριτςιν. Ι πολι αφτι ιχε ςπυδεα ςιμαςια για τον Κοκινο ςτρατο κε το κομα εςτιλε εκι τον ςιντροφο Σταλιν. Αφτος οργανοςε ετςι τιν

δυλια οςτε ι αςπρι δεν μπορεςανε να μινυνε κε φιγανε. Ι εργατες τυ Τςαριτςιν ιπεριφανεβυντε τορα πυ ι πολι-τυς ονομαζετε Σταλινκρατ. Ι κοκινι γριγορα φταςανε ςτο Βορονεζ, οπυ χτιπιςανε τυς αςπρυς. Το ιπικο δικυςε ο Μπυτιονι κε το δεφτερο ςομα τυ στρατυ ο Κλιμ Βοροςςιλοφ. Με τιν καθοδιγιςι τον αρχιγον νικιςε ο Κοκινος ςτρατος.

§ 8. Τα άρθρα ο, ι, το τα μπροςτα απο τα ονόματα

Γίμναςμα 64. Μπροςτα ςτα ακόλυθα ονόματα βάλτε μια ατις λέκςες: **ο, ι, το, ι, τα.**

Μαχιτις, φιτο, πέτρα, τραπέζια, εργάτις, κολχόζνικι, βιβλίο, θάλαςα, ικόνες, θρανιο, κιμολία, κιπυρος, τράχτορο, ςπορα, αλέτρια, φάμπρικα, εργοςτάςιο, χαρτι, εργάτις ράφτις.

Τις λέκςες **ο, ι, το, ι, τα** ονομάζυμε άρθρα.

Σιμπλιρόςτε τις φράςες:

καπνα κιτρίνιςαν, Γιόργος βραβέφτικε αερόπλανο πετα, μελάνι χίθικε, δάςκαλος έρχετε.

Γίμναςμα 65. Αντιγράπςτε τα ακόλυθα παραδίγματα.

Ο Βάςος γράφι. Ι Ζούλα διαβάζι.
Ι κολχόζνικι οργόνυν. Ι εργάτες δυλέβυν.
Ι μέρες μικρένυν. Ι νίχτες μεγαλόνυν.
Ι ράφτες ράβυν. Ι πλίςτρες πλένυν.

Τα άρθα ο, ι, γράφυντε πάντα χοριςτα απο τα ονόματα.

Γίμναςμα 66. Αντιγράπςτε τα παρακάτο.

Το κολχόζι εργάζετε μαχιτικα.

Το άλογο τρέχι. Τ'άλογο τρέχι.
Το αρπαχτικο πυλι. Τ'αρπαχτικο πυλι.

Το άρθρο το λέγετε με τον άτριφτο φτόνκο κε χορις, αφτον. Οταν λέγετε χορις τον άτριφτο γράφετε μαζι με τ'όνομα. Οταν λέγετε με τον άτριφτο φτόνκο γράφετε χοριςτα.

Γίμναςμα 67. Σιμπλιρόςτε τ' αδιανα μέρι τον παρακάτο παραδιγμάτονε με τα κατάλιλα άρθρα.

... κολχοζίτες τις «Νέας Ζοις» μαζέπςανε στο κερο ... καπνα. Οταν δεν έχυνε καλι περιπίίςι... άλογα πςοφυν.

Βραβέφτικε ..... τρίτι μπριγάτα .... καλίτερι μαχιτάδες τις τάκςις-μας ίνε ο Κόςτας κε ... Ελι.

Γίμναςμα 68. Αντιγράπςτε απο το κίμενο πυ διαβάςατε πέντε ονόματα με τα άρθρα.

Γίμναςμα 69. α) Στιν αντιγραφι ιπογραμίςτε τα ονόματα πυ έχυνε μπροςτά-τυς άρθρα. β) Γράπςτε κςεχοριςτα όλες αφτες τις λέκςες.

Τέςερα λεφτα.

Ο καπιταλιςτις Χεκς γίριζε με το αφτοκίνιτο. Εγινε ι όρα τέςερα παρα ένα λεφτο. Ο ςςοφέρος άκςαφνα σταμάτιςε το αφτοκίνιτο. Εβγαλε κε το καπέλο. Το έβαλε πάνο στο τιμόνι.

— Ε! τι χαπάρια; λέι ο Χεκς. Μίπος χάλαςε το λάςτιχο;

Ο ςςοφέρος τίποτε δεν λέι.

— Ε! δεν ακυς; τυ κςαναλέι θιμομένα πια ο Χεκς. Ακριβος ίνε ι όρα τέςερες κε θα αργίςο.

Ο ςςοφέρος γίριςε στο μέρος-τυ τόρα κε λέι.

— Στις ικοςιεφτα τυ γενάρι, στις τέςερες ακριβος ενταφιάζυν τον Λένιν. Ι κίνιςι σταματα για τέςερα λεφτα.

— Εμπρος! φόνακσε κσανα ο Χεκς. Ο ςσοφέρος έμινε πάλι ασάλεφτος. — Αβριο συ δίνο το λογαριασμό, μυρμύρισε ο Χεκς. Ο ςσοφέρος τίποτε δεν τυ ίπε. Κάθετε ακίνιτος. Το κεφάλι ανιχτο. Ο αέρας αναδέβι τα μαλια.

Ι όρα ίνε τέσερα κε τέσερα λεφτα. Ο ςσοφέρος φόρεσε κσανα το καπέλο κε έδοσε δρόμο στο μοτορ.

Γίμναςμα 70. Δόςτε πλέριες απάντισες στις ακόλυθες ερότισες:

Με τί ποτίζυμε τον κίπο; Με τί οργόνυμε το χοράφι; Με τί κοπιλατύμε; Με τί γράφυμε; Πιος σινέφιασε; Πια αφρίζι; Πιος έρχετε; Πιο δέντρο μας δίνι καρίδια; Πιο δέντρο μας δίνι πορτοκάλια; Πιος μαθένι τα πεδια γράματα;

(το κοντίλι, το ποτιςτίρι, το αλέτρι, το κυπι, ι θάλασα, ο υρανος, ι καριδια, ι πορτοκαλια, ο πατέρας, ο δάςκαλος).

§ 9. Α. Ι λέκςες μυ, ςυ, τυ, μας, ςας, τυς μετα τα ονόματα.

α) Ι λέκςες μυ κε μας.

Γίμναςμα 71. Απαντίςτε στις ακόλυθες ερότισες έτςι, όπος σας δίχνι ι πρότι πρότασι κε απάντασι.

Πιο βιβλίο ζιτις; Ζιτο το βιβλίο-μυ.
Πιο κοντίλι πίρες;
Πιο ρύχο φορις;
Πιο τόπι έρικςες;

Πια τετράδια εχάσατε; Εχάσαμε τα τετράδιά-μας.
Πιον κίπο ποτίσατε; . . . .
Πιο σκολιο ίδατε; . . . .
Πιος δάσκαλος ίρθε; . . . .

β) Ι λέκσες συ κε σας.

Γίμναζμα 72. Κάντε το ίδιο.

Πιανυ βιβλίο διάβασες; Διάβασα το βιβλίο-συ
Πιανυ μολίβι έσπασε;
Πιανυ δέντρο κσεράθικε;
Πιανυ μάνα έρχετε;
Πιανον ρύχα στεγνόθικαν; Στεγνόθικαν τα ρύχα-μας.
Πιανον λυλύδια μαράθικαν;
Πιανον τετράδια χάθικαν;
Πιανον ρύχα παλιόσανε;

γ) Ι λέκσες τυ, τυς.

Γίμναζμα 73. Κάντε το ίδιο.

Πιανυ κυμπι έπεσε; Επεσε το κυμπί-τυ.
Πιανυ πατέρας πέθανε;
Πιανυ αδελφι αρόστισε;
Πιανυ κεφάλι χτίπισε;
Πιανον ι γονιι ίρθαν; Ιρθαν ι γονιί-τυς.
Πιανον τα χέρια κυράστικαν;
Πιανον τα βιβλία βρέθικαν;
Πιανον τα ρύχα σκίστικαν;

Β. λέξεις μυ, συ, τυ, μας, σας, τυς στιν αρχι τις πρότασις.

α) Ι λεξσες μυ, μας.

Γίμναζμα 74. Αντιγράπστε τα παρακάτο κε ιπογραμίστε τις λέξσες **μυ** κε **μας**. Προσέξστε πός γράφυντε.

> Τις λέξσες μυ, μας, συ, σας, τυ, τυς όταν ακολυθυν τα ονόματα, τα διαβάζυμε μαζι· τα χορίζυμε όμος με ενοτικο.

Μας μαθένυνε γράματα στο σχολιο

Μυ επένεσε σίμερα ο δάσκαλος την εργασία. Μας ίπανε θα βραβέπσυνε τυς καλίτερυς μαθιτες. Μυ έδοσε ένα όμορφο βιβλίο ο Νίκος. Μας έδιξσε ορέες ικόνες ο Πάνος. Μυ ερότισε ι μάνα τυ Γιόργο για το γιό-τις.

β) Ι λέξσες συ, σας.

Γίμναζμα 75. Κάντε το ίδιο.

Σας ίπα πολα για το σχολιο. Σας έδιξσα τα βιβλία πυ διαβάζομε. Σας άρεσαν όλα πυ σας ίπα. Σας μίλισα για τον Κόστα. Συ έφερα όσα ζίτισες. Συ έδοσα ένα γράμα. Σας άφισα το βιβλίο. Συ μίλισα για όλα.

γ) Ι λέκςες **τυ, τυς.**

Γίμναζμα 76. Κάντε το ίδιο.

Τυ ίπα να έρθι αμέςος. Τυς ίδα στον κίπο. Τυ έδοςα το διδλίο. Τυς αντάμοςα ςτο δρόμο. Τυς έγραπςα ςτον κατάλογο. Τυς διάβαςα ένα δίιγιμα Τυς φόνακςα όλυς. Τυ διιγίθικα τιν ιςτορία-μυ Τυς γιμνάζυνε ςτιν αβλι.

> **Ι λέκςες μυ, μας, ςυ, ςας, τυ, τυς όταν δεν ακολυθυν ονόματα διαβάζυντε χοριςτα κε γράφυντε επίςις χοριςτα.**

Γίμναζμα 77. Ιπογραμίςτε τις λέκςες **μυ, μας, ςυ, ςας, τυ, τυς** στα παραδίγματα τις δεκιας ςτίλις κε τις αριςτερας.

Μας πολεμυν ι καπιταλιςτες.	Ι καπιταλιςτες ίνε εχτρί-**μας**
Μας ιπεραςπίζι ο κόκινος ςτρατος.	Ο κόκινος ςτρατος ίνε ιπεραςπιςτίς-**μας.**
Μυ έδοςαν τυφέκι.	Πίρα το τυφέκι-**μυ.**
Συ δίνο όπλο.	Πίρα το όπλο-**ςυ.**
Σας προςκαλο ςτι ςοςιαλιςτικι άμιλα.	Εχτελέςατε τα άρθρα-**ςας.**
Τυ ίπα να γιμναςτι.	Τον ίδα ςτο ςπίτι-**τυ.**
Τυς αντάμοςα ςτο δρόμο.	Αντάμοςα τα πεδιά-**τυς.**

Γίμναζμα 78. Σιμπλιρόςτε με τις λέκςες **μυ, μας, ςυ, ςας, τυ, τυς** τις ακόλυθες φράςες. Βάλτε το ενοτικο εκι όπυ χριάζετε.

..ίπε ο δάςκαλος πος έχομε ςινεδρίαςι. Ιδοπίιςα όλα τα πεδια τυ ςκολιυ... Ιπα όλυς να έρθυνε εμ. τυς γονιυς... Πρότι ςτι ςινεδρίαςι ίρθανε ο πατερας... κε ι μιτέρα... ...ςίςτιςα με το δάςκαλο... Το πεδι..., ίπε ο δάςκαλος, ίνε απο τυς καλίτερυς μαθιτες... ...εφχαριςτύμε για τις προςπάθιες...., απάντιςαν ι γονιι.

Τις λέκςες <u>μυ, μας, ςυ, ςας, τυ, τυς</u> τυς γράφυμε με διο τρόπυς.
α) Ενομένες με ενοτικο με τιν προιγύμενι λέκςι, όταν ακολυθύνε τα ονόματα κε διαβάζοντε μαζι μ'αφτα ςα μια λέκςι. β) χοριςτα.

§ 10. Πρόθεςες.

Γίμναζμα 79. Σιμπλιρόςτε τα αδιανα μέρι τον παρακάτο προτάςεον με τι βοίθια τον λέκςεον πυ ίνε ςτιν παρένθεςι.

Πίρα βιβλίο.... το δάςκαλο. Αγονίζομε..... τον εχτρον τις εργατιας. Πάγο... το βυνο. Ιμυνα..... ... το φίλο-μυ ςπίτι. Ζύμε... μεγάλα επαναςτατικα χρόνια. Πίρα εφιμερίδα... τον πατέρα. Ι Ελενίτςα με ςινόδεπςε... το ςπίτι. Απαντο ςτις ερότιςες τυ δαςκάλυ.... καμια βοίθια.

(απο, κατα, προς, με, ςε, για, ος, χοριςτ)

Ι λέκςες απο, κατα, προς, με, ςε, ς, για, ος, χορις ονομάζυντε <u>πρόθεςες</u>.

Γίμναζμα 80. Με τις λέκσες: α) αλεπυ, φολια, β) σκιλος, αβλι, γ) όρνιθα, πυλάκια, σκιματίστε πρότασες με πρόθεσες, όπος κάνατε στο προιγύμενο γίμναζμα. Πρόθεσες πάρτε τις ακόλυθες: **απο, προς, με, χορις.**

Γίμναζμα 81. Αντιγράπστε τα παρακάτο κε βάλτε μετα τιν πρόθεσι **σε** τις χριαζύμενες λέκσες.

Το σιτάρι φιλάγυνε σε....., το κρασι σε..., τι ζάχαρι σε..., τα κσίλα σε..., τα βιβλία σε..., τι μελάνι σε... κε το γάλα σε...

(λαγίνια, μελανοδοχία, βιβλιοθίκες, αποθίκες, ζαχαροθίκι, βαρέλια, αμπάρια).

Γίμναζμα 82. Κάντε το ίδιο.

Τα ιφάζματα κάνυνε στα... Τα δέρματα παρασκεβάζυνε στα... Τα βιβλία τιπόνυντε στα... Τα πσομια πσίνυνε στυς... Κάναμε εκδρομι στο... Προι πίγα στο... Δόσανε βραβία στυς...

(τιπογραφία, βιρσοδεπσία, ιφαντυργία, κσιραντια, μαχιτες, σκολιο, βυνο, φύρνος).

> **Ι πρόθεσι σε γράφετε πάντα χοριστα.**
> **Ι πρόθεσι σ γράφετε πάντα ενομένι με το άρθρο.**

Γίμναζμα 83. Σιμπλιρόστε τα αδιανα μέρι τον ακόλυθον προτάσεον. Βάλτε μια απο τις πρόθεσες **σε** ι **σ** εκίνι πυ χριάζετε.

Ιρθα σίμερα... το σπίτι πολι αργα. Ιρθανε... μένα τρις σίντροφι. Διάβαςα πολα... το αναγνοςτικο για το Λένιν. Το νερο τυ ποταμυ... μερικα μέρι κςεχίλιςε. Ορμιςε ο σκίλος... το δρόμο. Δεν έδοςαν άδια... κανένα. Φίγετε... τα ςπίτια-ςας. Ο Βάςος ίτανε... πολα μέρι.

Γίμναξμα 84. Δόςτε πλέριες απάντιςες. Ιπογραμίςτε τις πρόθεςες:

Απο τί καταςκεβάζυνε τα πυκάλια; Απο τί κάνυνε τα καρφια; Απο τί καταςκεβάζυνε το μάλινο ίφαζμα; Απο τί καταςκεβάζυνε τα παπύτςια; Απο τί καταςκεβάζυνε τα έπιπλα; Απο τί κάνυνε τις καρζίνκες; Απο τί καταςκεβάζυνε τα λαγίνια;

(μαλι, σίδερο, γιαλι, δέρμα, καλάμια, γλίνα, κςίλο).

Γίμναξμα 85. Αντιγράπςτε τις ακόλυθες πρόταςες. Στα αδιανα μέρι βάλτε μια απο τις πρόθεςες **απο** ί **ςε** ί **ς** εκίνι πυ τεριάζι.

Ερχομε... το βυνο. Πιγένο... τιν πολιτία. Πέραςα ...τυς κίπυς. Μπίκα...τον κίπο τυ κολχοζιυ. Μάζεπςα όλυς τυς ςιντρόφυς-μυ... ένα μέρος. Μαζι κατόπιν πίγαμε... το ςκολιο. Πίραμε βιβλία... τι βιβλιοθίκι. Επιςτρέπςαμε... το βιβλιοθικάριο τα βιβλία πυ πίραμε ενορίτερα.

Γίμναξμα 86. Αντιγράπςτε απο το παρακάτο πίιμα τυς ςτίχυς πυ έχυνε τιν πρόθεςι **με.**

Με τυς κυλάκυς κε ι παπάδες
ςίντροφι αχόριςτι, πιςτι,

προςπαθυν μες ςτο ςκοτάδι
ο λαος πάντα να ζι.

Κάτο πάντα απτι φτέρνα
να τον έχυν, το ζιγο,
με τον ίδρο-τυ να δέςι
πάχια το αφεντικο.

Μάχυν νιάςι κε τυς διό-τυς,
όλι τόρα ι λαι.
Παραμίθια πια μας τόρα
δε γελύνε κε θει.

Γίμναζμα 87. Κάντε μόνι-ςας πρόταςες που να έχυνε τις πρόθεςες: **απο, με, για, ςε, ς.**

Γίμναζμα 88. Αντιγράπςτε το παρακάτο ένιγμα. Ιπογραμίςτε τιν πρόθεςι πυ έχι, μαζι με τι λέκςι πυ ακολυθι.

Καλο το άλογο τυ αρτελιύ-μας
δυλέβι όλι μέρα χορις να κυραςτι
βροχι, ιγραςία κι αφτο οργόνι
χόρτο δε τρόγι κε ςανο δε ζιτι.

Γίμναζμα 89. Αντιγράπςτε τα παρακάτο κε ιπογραμίςτε τις πρόθεςες.

Ο εργάτις δυλέβι ςτο εργοςτάςιο. Ο εργάτις έρχετε απο το εργοςτάςιο. Ο εργάτις δυλέβι ςτο εργοςτάςιο με πολυς άλυς ςιντρόφυς-τυ. Ι εργάτες τον καπιταλιςτικον χορον μένυνε ςιχνα χορις δυλια. Στις καπιταλιςτικες χόρες ι δυλια για τον εργάτι ίνε ςκλαβια. Στο Σοβετικο Σίνδεζμο ι δυλια για τον εργάτι ίνε δόκςα κε τιμι.

Γίμναζμα 90. Αντιγράπςτε τα παρακάτο αφυ πρότα ςιμπλιρόςετε τα αδιανα μέρι ςίμφονα με τις ερότιςες.

Νά πός: Ι γάτα-μας έκανε ένα γατάκι.

Ι γάτα έκανε...(πια γάτα; τί έκανε;) Το αιδόνι κελαδι... (πος κελαδι; πύ κελαδι; πότε κελαδι;) Τα λυλύδια μοςκοβολύνε... (πια λυλύδια; πύ μοςκοβολυν;)

I κολχόζνικι οργόνυνε... (πύ οργόνυνε; με τί οργόνυνε;) Ο ίλιος κέι... (πος κέι; πότε κέι;) I αγελάδες μυνκρίζυνε... (πότε μυνκρίζυνε; γιατί μυνκρίζυνε;) Το χόρτο πρασινίζι... (πότε πρασινίζι;) Τα χελιδόνια χτίζυνε τις φολιες... (πύ χτίζυνε τις φολιες; με τί χτίζυνε τις φολιες;)

Γίμναςμα 91. Αντιγράπςτε τα παρακάτο. Σιμπλιρόςτε τα αδιανα μέρι.

Νά πός: Ο ράφτις ράβι ρύχα.

Ο ράφτις ράβι... Ο κιπυρος ποτίζι τον... Ο τραχτορίςτας οδιγι το.... Ο ςιδιρυργος ςφιριλατι το.... Ο μπαλοματις μπαλόνι τα... Ο δάςκαλος ομιλι τα.... Το αεροπλάνο πετα ςτον... Τα ορνιθάκια τρέχυνε ςτιν... Τα καράβια πλέυνε ςτι... Ο τζοπάνις οδιγι τα πρόβατα ςτι... Ο ίλιος φοτίζι τι...

Γίμναςμα 92. Δόςτε γραφτες απάντιςες ςτις ακόλυθες ερότιςες. I απάντιςες όλες να έχυν τι λέξι δάςκαλος.

Ερότιςες.	Απάντιςες.
Πιος έρχετε;	Ερχετε ο δάςκαλος
Πιανυ ίνε τα βιβλία;	. - . - . - . - . -
Πιόνα αντάμοςες;	. - . - . - . - . -
Πός λες το δάςκαλο;	. - . - . - . - .
Πιι έρχυντε;	. - . - . - . - . -
Πιανον ίνε τα βιβλία;	. - . - . - . - . -
Πιυς αντάμοςες;	. - . - . - . - . -
Πός λες τυς δαςκάλυς;	. - . - . - . - . -

Γίμναξμα 93. Αντιγράπςτε τις ακόλυθες λέκςες. Πλάι-τυς βάλτε λέκςες με αντίθετι ςιμαςία.
Νά πός: ιπςιλος — χαμιλος.

Ιπςιλος—χαμιλος
Κοντος—
Πικρος—
Σκλιρος—
Οκνιρος—
Θερμος—

Φοτινος—
Πλατις—
Δινατος—
Εφτιχις—
Ομαλος—
Ιγρος —

Γίμναξμα 94. Σιμπλιρόςτε τις παρακάτο πρόταςες με τις κατάλιλες λέκςες. Ιπογραμίςτε τις πρόθεςες.

Πύ ο καθένας ζι.

Ι χορικι ζύνε ςτα....: Ι πολίτες ζύνε ςτις..... Τα μελίςια ζύνε ςτις.... Ι αγελάδές ζύνε ςτα... Τα άλογα ζύνε ςτυς... Ι όρνιθες ζύνε ςτον... Ι περιςτέρες ζύνε ςτον.....

(χορια, κιπςέλες, πολιτίες, ςτάβλυς, μάντρες, περιςτερόνες, ορνιθόνες).

Γίμναξμα 95. Αντιγράπςτε τα παρακάτο. Στα αδιανα μέρι βάλτε τι λέκςι **ποταμος** έτςι όπος τεριάζι.

Πλιμίριςε ο... Τα νερα τυ... Ιδα τον... Κιλα τα νερά-ςυ ε... Πλιμίριςαν ι... Τα νερα τον... Ιδα τυς.... Κιλάτε τα νερά-ςας ε....

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Πρότος χρόνος

Σελ.

Δεφτερος χρόνος.

Перевод утвержден заведующим Сев. Кав. КрайОНО
Редактор Х. КАЧАЛОВ. Тех. ред. К. КЯХИДИ. Ответ. корректор С МУРАТОВ
Издание № 58. Сдано в набор 29 июля 1933 г. подп. в печать 16 августа 1933
СтатФормат А-5. Печ. листов 4,375. бум. листов 2,1875 по 58,500 зн. Тираж 11,600
УполКрайлит п-3970. Типография „Коммунистис“. Ростов-Дон. Заказ №1675

Цена 40 коп.
В перепл. 65 к.

Αξίτο 40 καπ.
Δεμένο 65 κ.

К. ТОПХАРА

УЧЕБНИК ГРЕЧЕСКОГО ЯЗЫКА

ДЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ
1-й и 2-й ГОДЫ ОБУЧЕНИЯ

Утверждено зав. Сев. Кав. КрайОНО

СКЛАД ИЗДАНИЯ
Ростов н-Д Московская 53
КНИГОЦЕНТР